

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۲۲

جمعه ۹۹/۰۲/۲۶

سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره‌ی دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالی که باید پاسخ دهید: ۲۷۵	مدت پاسخگویی: ۲۵۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۵	ریاضیات	۱۵	۱۰۱	۱۱۵	۳۰ دقیقه
		۱۰	۱۱۶	۱۲۵	
		۱۰	۱۲۶	۱۳۵	
۶	علوم و فنون ادبی	۱۵	۱۳۶	۱۵۰	۲۵ دقیقه
		۱۰	۱۵۱	۱۶۰	
		۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
۷	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	۱۰ دقیقه
۸	تاریخ	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۲۰ دقیقه
		۱۰	۱۹۱	۲۰۰	
		۱۰	۲۰۱	۲۱۰	
۹	جغرافیا	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	۲۰ دقیقه
		۱۰	۲۲۱	۲۳۰	
		۱۰	۲۳۱	۲۴۰	
۱۰	جامعه‌شناسی	۱۵	۲۴۱	۲۵۵	۳۰ دقیقه
		۱۵	۲۵۶	۲۷۰	
۱۱	فلسفه و منطق	۱۵	۲۷۱	۲۸۵	۳۰ دقیقه
		۱۵	۲۸۶	۳۰۰	
۱۲	روان‌شناسی	۱۵	۳۰۱	۳۱۵	۱۵ دقیقه

برای اطلاع از نتایج آزمون و زمان دقیق اعلام آن باید در کانال تلگرام گاج عضو شوید. @Gaj.ir

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
فارسی	امیرنجات شجاعی - مهدی نظری	اسماعیل محمدزاده مسیح گرچی - مریم نوری‌با
زبان عربی	روح‌الله اصغری	حسام حاج مومن - علیرضا تنفیسی شاهر مرادیان - پریسا فیلو سید مهدی میرفتیحی
دین و زندگی	مرتضی محسنی‌کبیر محمد رضایی‌نقا - محمد آقاصالح	بهاره سلیمی
زبان انگلیسی	امید یعقوبی‌فرد	مریم پارسائیان
ویژگیات	محمد یگانه	مریم ولی عابدینی - ندا فرهنگی مینا نظری
تاریخ	محمد اسماعیل سلمان‌پور	سیده مریم میرقاسمی - فاطمه ساریخانی مریم پارسائیان - علی علی‌پور
جغرافیا	محسن مصلاهی	محمد اسماعیل سلمان‌پور مریم پارسائیان - سیده مریم میرقاسمی فاطمه ساریخانی
جامعه‌شناسی	مینا تاجیک	مریم پارسائیان - رقیه بزند سیده مریم میرقاسمی - علی علی‌پور
فلسفه و منطق	سید حسام‌الدین جلالی طهرانی	مریم پارسائیان - عماد صفرنژاد

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نبش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی نام: ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی: www.gaj.ir

سایت کنکور
Konkur.in

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

ویراستاران فنی: بهاره سلیمی - ساناز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - پریسا فیلو

سرپرست واحد فنی: سیده قاسمی

صفحه‌آر: فرهاد عبدی

طراح شکل: فاطمه میناسرشت

حروف‌نگار: پگاه روزبهانی - زهرا نظری‌زاد - سارا محمودنسب - الناز نارانی - مهناز کاظمی - اکرم قدمی

آمور چاپ: علی مزرعتی

فارسی

۱ (۴) معنی درست واژه‌ها و وقیعت: سرزنش، بدگویی / ریاحین: جمع ریحان، گل‌های خوش‌بو / کران: طرفه جهت، کنار / محفوظه: پهنه، میدانگاه، صحن / زشحه: قطره، چکّه

۲ (۱) معنی درست واژه‌ها و ولیمه: طعمی که در مهمانی و عروسی می‌دهند / هاسیدن: کنایه از به انجام رسیدن، به ثمر رسیدن / کلک: آشنایی از فلز یا سفال / کتل: پشته، تپه / خوزی: خیطاط / انبوشه: لوله سفالین یا سیمانی کوتاه که در زیر خاک یا میان دیوار می‌گذارند تا آب از آن عبور کند / پتیاره: زشت و ترسناک / بلاعارض: بی‌رقیب / تجرید: در لغت به معنای تنهایی گزیدن؛ ترک گناهان و اعراض از امور دنیوی و تقرّب به خداوند؛ در اصطلاح تصوف، خالی شدن قلب سالک از آنچه جز خداست.

۲ (۲) بررسی معنی واژه‌ها در ابیات:

بیت «الف»: خصلت: سچیّه

بیت «ب»: میانه: اثنا

بیت «ج»: جبهه: جبین (پیشانی)

بیت «د»: سالخورده: معمر

بیت «ه»: برگشیده: آخته

بیت «و»: واژه زنده در این بیت در معنی «عظیم و مهیب» به کار رفته است، نه «فرسوده».

۴ (۴) املائی درست واژه: ازلی / ازل: زمان بی‌آغاز (عزل: برکنار کردن)

۵ (۳) املائی درست واژه‌ها: محفوظه: بهرپور / زوال: نابودی

۶ (۲) املائی درست واژه‌ها:

بیت «ج»: حلول: آغاز، شروع

بیت «د»: قبطی: مردم مصر قدیم

۷ (۴) می‌بینم: ببینم (مضارع التزامی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نیست و [است: مضارع اخباری (در معنی)

همی خواهی (می‌خواهی): مضارع اخباری

۲) نشاید (نمی‌شاید) / می‌نشاید (نمی‌شاید): مضارع اخباری

۳) بگویم [می‌گویم]: مضارع اخباری

۸ (۲) تعداد جمله‌ها برابر با تعداد فعل‌های آشکار و حذف شده است. در این گزینه سه جمله به کار رفته است. فعل‌ها: مکن، مجوی، [حساب] کنند. (۳ جمله)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) است، نخوریم، زنیم، درگذریم (۴ جمله)

۳) است، دوستان [با شما سخن می‌گویم] دستی [دهید، برآید] است (۴ جمله)

۴) است، کوش، بپاش، ببوش (۴ جمله)

۹ (۳) خط: مسند / آزاد: مسند

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) فعل: بردارم / مفعول: دل / فعل: [به نظر] آمد / نهاد: سراب

۲) فعل: ندارد / بدل: بی‌رحم / تأثیر: مفعول

۴) خموشی: مضاف‌الیه / فعل: آمد / پری‌زاد: نهاد

۱۰ (۳) بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) **و** که چون پیش از من مسکین سخن برآید
بمله هسته پیوند وابسته‌ها بمله وابسته

۲) **[و]** که یک سخن بر من از آن شیرین سخن آرد کیست؟
بخن مغزوف پیوند وابسته بمله وابسته اراده بمله هسته بمله هسته

۴) **کاش [که]** بی‌دردان رخ زیبایی یار بدیدندی
بمله هسته پیوند وابسته‌ها بمله وابسته

تا چندین سخن به طعن بی‌دلان نگفتندی
پیوند وابسته‌ها بمله وابسته

۱۱ (۳) (ب) گرش (مفعول) / ورم (مفعول)

ج) سرم (مضاف‌الیه) / هرگزوم (مضاف‌الیه برای «سرم» در مصراع دوم)
و) افکندت (مفعول) / اوت (مفعول)

بررسی سایر بیت‌ها:

الف) بخشیدمت (مفعول) / آمرزیدمت (مفعول) / دادمت (متّم)

د) بنمودمش (متّم) / آوردمش (مفعول)

ه) کش (مفعول) / امّاش (متّم)

۱۲ (۲) و) پارادوکس: —

بررسی سایر بیت‌ها:

الف) تلمیح: اشاره به داستان اسکندر

ب) تضاد: آب ≠ آتش

ج) کنایه: بر باد دادن (در پایان مصراع اول) کنایه از نبودن کردن / بنیادکنین کنایه از به طور کامل نابود کردن

د) ایهام: بو: ۱- رایحه، شمیم ۲- امید، آرزو

ه) استعاره: پسته استعاره

۱۳ (۳) نغمه حروف: تکرار صامت‌های «ن»، «م» و «ب» /

حس آمیزی: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) استعاره: جان: استعاره از معشوق / اغراق: بزرگنمایی در تشبیه اشک به جوی

۲) کنایه: سیاه کردن روز کسی: کنایه از مواجه کردن کسی با بلا و بدبختی / تشبیه: روز عاشق به موی معشوق

۴) ایهام: بو (مصراع اول): ۱- رایحه ۲- امید و آرزو / جناس ناقص: کوی و بوی

۱۴ (۲) تشبیه: لب لعل (اضافه تشبیهی) / کنایه: دهن باز کردن کنایه از سخن گفتن / مغز برآوردن از کسی کنایه از کشتن فحیح او / مراعات نظیر: دهن، لب، مغز / پسته؛ مغز / تشخیص: نسبت دادن «دهان»، «مغز» و صفت «خندان» به پسته

۱۵ (۲) حسن تعلیل (بیت «ب»): شاعر دلیل آوازخوانی مرغ سحر را دیدن تبسم گل دانسته است.

جناس تام (بیت «د»): کرمان (نام شهری در ایران) و کرمان (جمع گرم)

اسلوب معادله (بیت «الف»): اهل دل / لب شیرین جانان / چاره نداشتن = طوطی خوش‌نغمه / شکرستان / چاره نداشتن

جناس ناقص (بیت «ج»): گنج و کنج

تلمیح (بیت «ه»): اشاره به روایت حضرت خضر (ع) و چشمه آب حیوان

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «ألا: آگاه باشید» نادرست ترجمه شده است. حرف جرّ «ب» ترجمه نشده است. «مایه ..» ترجمه درستی نیست.
- (۲) «تنها» معادلی ندارد. «القلوب» جمع است.
- (۳) «ألا» نادرست ترجمه شده است. به خاطر بسپارید «ألا» کلاً یک واژه است و از دو واژه «أ + لا» تشکیل نشده است. حرف جرّ «ب» در «بذكر الله» ترجمه نشده است. «تطمئنن» فعل لازم است. «القلوب» فاعل است نه مفعول.

۲۷ ۴ ترجمه کلمات مهم: كان للإيرانيين دور كبير: ایرانیان نقشی برجسته داشتند / في قيام الدولة العباسية: در برپایی حکومت عباسی / فإذلك: پس بدین جهت / إزداد: زیاد شد / نفوذ الفارسية: نفوذ فارسی / في العربية: در عربی

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «كان لـ» به معنای «داشتند» اصلاً لحاظ نشده است. «دور كبير» ترکیب وصفی نکره است. «باعث» معادلی ندارد. «إزداد» به صورت فعل باید ترجمه شود. «زبان» زائد است.
- (۲) «ایرانیان» مضاف‌إلیه «نقش» نیست. حرف «لـ» لحاظ نشده است. «كبير» صفت «دور» است نه خبر. «به قدرت رسیدن» ترجمه نادرستی از «قیام» است. «الدولة» ترجمه نشده است.
- (۳) «كان لـ» باید به صورت «داشتند» ترجمه شود نه «ایفا کردند» [ایفا کردند: أدوا، لَبُوا]. «إزداد» یک فعل لازم است نه متعدی [«زیاد شد» نه «زیاد کردند»] و «نفوذ» مبتدای «إزداد» است.

۲۸ ۴ ترجمه کلمات مهم: نوك می‌زند / نَقَاَزَ العَسْب: دارکوب / جَذَع الشَّجَرَة: به تنه درخت / عَشْرَ مَرَاتٍ: ده بار / في الثانية: در ثانیه / هذا العمل: این کار / لا يَضُرُّ دماغه: به مغز آسیب نمی‌زند

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «این کاری است» ترجمه این عبارت است: و هذا عمل ... «ضرری ندارد» ترجمه دقیقی نیست.
- (۲) «الشجرة» مفرد است. دَقَّتْ کنید «دماغ» یعنی «مغز» و واژه‌ای عربی است نه «بینی»!
- (۳) «عمل نوك زدن» نادرست است. «الشجرة» مفرد است. «بدون آن‌که» معادلی ندارد. «و هذا العمل» ترجمه نشده است. «دماغ» به معنی «مغز» است. «لا يضر» به معنی «آسیب نمی‌رساند» است.

۲۹ ۳ ترجمه کلمات مهم: قَدْ وَصَفْتُ: وصف کرده‌ام / كُلِّ مَلِيح: هر بانمکی را، هر بانمک و زیبارویی را / بِأَجْمَلِ التَّعَابِيرِ: با زیباترین تعابیر / وَلَكِنْ: امّا / لِسَانِي عاجز: زبانم عاجز است. زبانم ناتوان است / مِنْ أَنْ يَصِفَكَ: از این‌که تو را وصف کند

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «أجمل» اسم تفضیل است. همیشه به ترجمه اسامی تفضیل دَقَّتْ کنید. «عاجز» اسم فاعل است نه اسم تفضیل.
- (۲) «بسیار زیبا» معادلش «جميلة جداً» است نه اسم تفضیل «أجمل». «مِنْ: از» در ترجمه نیامده است.
- (۴) «التعابیر» جمع است نه مفرد. «عاجز» صفت نیست بلکه خبر است. «قادر نیست» معادلی ندارد. «مِنْ» ترجمه نشده است.

۱۶ ۲ «گوته»، شیفته و دل‌بسته شعر و اندیشه حافظ بود؛ متن مورد سؤال، که به تأثیرپذیری از حافظ سروده شد از اوست که از اثر «دیوان غربی - شرقی» برگزیده شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) پرنده‌ای به نام آذرباد: ریچارد باخ
(۳) پیامبر و دیوانه: جبران خلیل جبران
(۴) ماه نو و مرغان آواره: رابیندرانات تاگور

۱۷ ۳ مفهوم مشترک ابیات سؤال و گزینه (۳): نکوهش یاری‌کنندگان ظالم

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) ظالم، ستم خود را عدل می‌پندارد. / ناسازگاری روزگار با انسان
(۲) آسیب دیدن ظالم از مظلوم
(۴) ماندگاری ظلم

۱۸ ۳ مفهوم گزینه (۳): نکوهش گناهکاری و انداختن گناه خود به گردن تقدیر / نفي تقدیرگرایي

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: تقدیرگرایی

۱۹ ۳ مفهوم گزینه (۳): ازلی بودن روشنی و خلوص

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: خلقت انسان از خاک / آمیختن عشق در سرشت انسان / ازلی بودن عشق

۲۰ ۴ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۴): اتحاد کلید کامیابی است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) تسکین‌یابی و بلاکشی شاعر و تسکوه نکردن از سختی‌ها
(۲) توصیه به تکاپو و نکوهش سکون
(۳) گله از ناکامی و سرنوشت بد

۲۱ ۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): شرط دوستی، یاری رساندن است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) وفادار نبودن دوستان زبانی (۳) یار وفادار، کینه‌ورز نیست.
(۴) توصیه به تواضع و ترک غرور

۲۲ ۳ مفهوم گزینه (۳): عشق مجازی، مقدمه عشق حقیقی است.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: نکوهش عشق مجازی

۲۳ ۲ مخاطب ابیات سؤال، «باز شکاری» است که در گزینه (۳) به نام این پرنده اشاره شده است.

۲۴ ۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): طراوت همیشگی عشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) جان‌گناه بودن غم عشق (۳) تقابل عشق و عقل
(۴) فراموش نشدنی بودن لذت عشق

۲۵ ۲ مفهوم گزینه (۲): توصیف مایه شادی همگان بودن

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: توصیه به خوش‌باشی و غنیمت شمردن فرصت

زبان عربی (عمومی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه، تعریب و یا مفهوم مشخص کن (۳۵ - ۲۶):

۲۶ ۴ ترجمه کلمات مهم: ألا: آگاه باشید، بدانید، بدان / بِذِكْرِ اللَّهِ: با یاد خداوند / تَطْمَئِنُّ القلوب: قلب‌ها (دل‌ها) آرامش می‌یابد

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤالات پاسخ بده
(۴۲ - ۴۳)

آیین بودایی از گسترده‌ترین ادیان در دنیا به شمار می‌رود اکثر پیروان آن در کشورهای شرق آسیا و جنوب آن زندگی می‌کنند! بودا - بنیان‌گذار این دین - در قرن ششم پیش از میلاد در هند به دنیا آمد و پدرش فرمانروا بود. لذا در باشکوه‌ترین قصرها زندگی کرد اما او یک روز درحالی‌که بیرون قصرش بود، سه مرد را دید؛ یکی از آن‌ها بسیار مریض بود و دومی مسن و سومی مرده بود! لذا وجودش مضطرب شد و از خود پرسید که چگونه ممکن است به [آن] خوشبختی واقعی برسیم که دگرگونی به آن آسیمی وارد نمی‌کند!

و این چنین روزه‌ای طولانی را آغاز کرد و در جستجوی پاسخ، غرق در اندیشه شد. روزی درحالی‌که زیر درختی نشسته بود، پاسخ در وجودش روشن گشت و دریافت که درمان درد و رنج انسانی بر سلطه و کنترل انسان بر تمایلاتش و تسلطش بر نفس خویش استوار است! و پس از آن شروع کرد به یاد دادن حقیقتی که به آن رسیده بود!

پیروان بودا او را یک خدا به شمار آوردند و برای او مجسمه‌هایی ساختند با وجود این‌که خود بودا صحبت از خدا نکرد! او اعتقاد داشت که رابطه مخلوق با خالق (خدا) مانند رابطه عاشقی است با معشوقی که او را ندیده‌است. هم‌چنین بودا به مسأله زندگی پس از مرگ ایمان نداشت و معتقد بود که روح از بدنی به بدنی دیگر، والاتر یا پست‌تر براساس کارهای انسان در طول زندگی‌اش منتقل می‌شود!

(۳۶ - ۳۷) براساس متن .....

ترجمه و بررسی گزینه‌ها

- بودا از قصرش خارج شد تا مریضی را که در راه دیده بود معالجه کند! [این گونه جواب‌ها قطعاً نادرست هستند؛ جزئی و ساده‌لوحانه!]
- بودا ادعا نکرد که بیماری از جانب خداوند است و این‌که دین جدیدی را آورده‌است! [براساس پاراگراف آخر، چون او اصلاً از خدا صحبت نکرده‌است؛ طبیعی است که ادعا نداشته پیامبر خداست و دین جدیدی دارد.]
- انسان نباید دچار بیماری شود و پیر و مسن گردد! [اساساً چنین چیزی امکان ندارد و متن هم چنین چیزی نمی‌گوید.]
- انسان باید در خلقت آسمان‌ها و زمین تفکر کند! [متن به چنین پیامی اشاره ندارد.]

(۳۷ - ۳۸) چرا بودا قصرش را رها و زندگی جدیدی را آغاز کرد؟ زیرا او .....

ترجمه و بررسی گزینه‌ها

- خواست که به مرد مریض و سال‌خورده در بیرون قصر کمک کند! [به خاطر بسیاری که این‌گونه جواب‌ها قطعاً درست نیستند.]
- زندگی در ثروت و رفاه را ناپسند می‌داشت! [چنین مطلبی در متن نمی‌بینیم.]
- دوست می‌داشت پیامبری شود که مردم را به سوی خیر راهنمایی می‌کند! [او دنبال رسیدن به پاسخ سؤالش در مورد خوشبختی واقعی بود نه این‌که پیامبر شود.]
- خواست راهی را پیدا کند که دردها و رنج را از مردم برطرف کند! [دقیقاً متن هم گفته است که برای رسیدن به راهی برای برطرف کردن دردها و رنج‌ها از قصر خارج شد و به خودش ریاضت‌های سنگین داد.]

(۲۰ - ۲۱) ترجمه کلمات مهم: یا عَنْ يُعِشْنِي: ای آن‌که بیری‌ام می‌کنی!

عَنْمَ: زمانی که / لا مُعِين لِي: هیچ یوری ندارم / فاجعتي: مرا حفظ کن / مِنْ الشُّرُورِ: از بدی‌ها / لِمَلاً صُدِرِي: سینمام را پُر کن / انشراحاً: از شادمانی

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها

- «يَعِينُ» مضارع است نه ماضی، «لا مُعِين لِي» نباید گذشته ترجمه شود، «وَإِحْمٍ» نادرست ترجمه شده است.
- فعل را نباید به صورت اسم فاعل ترجمه کنید، «زمن‌هایی» به صورت جمع نادرست است، «لا» لِي» به معنی «هیچ» لغارم» است، «این» معادلی ندارد، ضمیر «ي» در «صُدِرِي» ترجمه نشده است.
- «لا»ی نَفی جنس درست ترجمه نشده است، «إِحْمٍ» فعل امر است، ساختار عبارت مطلق یا متن نیست.

(۳۱ - ۳۲) ترجمه کلمات مهم: لا تُنظَرُوا: نگاه نکنید / اِلَی: به / كَثْرَةَ صَلَاتِهِمْ وِ ضَوْفِهِمْ: زیادی نماز و روزه آنان / وَلِيَكُنْ: اما، بلکه / اُنظَرُوا: نگاه کنید / اِلَی: به / اِصْدَقَ الْخَدِيثِ: راستی گفتار / اَدَاءَ الْأَمَانَةِ: ادای امانت

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها

- «صلاة» و «ضوم» مفرد است، «مردم» ترجمه نادرستی از ضمیر «هَمْ» است.
- «نگاه‌تان ...» نادرست است؛ فعل نهی را به همان صورت فعل ترجمه می‌کنیم، «كثرة: زیادی» نه «زیاد».
- «كثرة: زیادی» نه «بسیار»، «فقط» معادلی ندارد، «لكن» ترجمه نشده است، «شان» در «امانت‌داری‌شان» معادلی ندارد.

(۳۲ - ۳۳) دقت کنید در گزینه (۱) فعل «كَانَ» همراه با صفات خداوند آمده است و معنای گذشته نمی‌دهد، معنای حال دارد: است.

بررسی سایر گزینه‌ها

- «خود» معادلی ندارد، «أَوْفُوا» فعل امر است نه ماضی.
- «أَلْسِنَةً» جمع است نه مفرد، «يَقُولُونَ» مضارع است، «لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ» در دل‌هایشان نیست.
- «كَانَ يَأْمُرُ» معادل ماضی استمراری است نه بعید، «برپاداشتن» معادلی ندارد.

(۳۳ - ۳۴) «شَارِكٌ» فعل امر است: «هم‌کلاسی عزیز من؛ در این دوره از مسابقات شرکت کن».

(۳۴ - ۳۵) «کتاب‌های بسیاری» هم نکره است و هم موصوف و صفت: کتَبَ عَدِيدَةً (کثیره) [رَدَّ كَثْرَةَ ۱]، «نوشته شده است» مجهول است [اشتباه

گزینه ۲]، هم چنین قسمت آخر گزینه (۲) هم نادرست است، در گزینه (۴) هم «هُنَاكَ» وجود دارد» معادلی ندارد.

(۳۵ - ۳۶) «مرگ ناگهان فرا می‌رسد و قبر صندوق عمل و کردار است.»؛

آن‌چه بیشترین تناسب مفهومی با این بیت را دارد، مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها

- «مردم خوابند، و هرگاه بمیرند هشیار می‌شوند»
- «هر کسی چشمنده مرگ است»
- «بمیرید پیش از آن‌که بمیرید»
- «چقدر زندگی به مرگ نزدیک است» این عبارت نیز مانند عبارت سؤال بر این تأکید دارد که مرگ به آدم نزدیک است و ناگهان فرا می‌رسد.

۳) عاصِمَة (پایتخت) بادهایی شدید که ممکن است باعث ویرانی شوند! این
تعریف «عاصِفَة» است نه «عاصِمَة»!

۴) خَبِير (کارشناس) کسی که در عرصه مشخصی متخصص می‌باشد
۴۵) ۲ در گزینه (۲) «بَعِين» و «يُسَاعِدُ» هر دو به معنای «کمک
می‌کند» مترادف هستند.

۴۶) ۴ «الأصوات» جمع مكثر است نه جمع مؤنث سالم. در سایر
گزینه‌ها «صفات، مُحاولات و السنوات» جمع مؤنث سالم از «صفة، مُحلولة و
السنة» هستند.

۴۷) ۳ در گزینه (۳) جمله «يَنْفَعُ» توصیفی برای اسم نكرة «عضواً»
است. در سایر گزینه‌ها جمله وصفیه دیده نمی‌شود.

ترجمه گزینه‌ها:

۱) از فرومایه حاجتی را درخواست نکن زیرا آبرویت از بین می‌رود!
۲) بعد از این که پدرم سی سال کار کرد، از کار بازنشسته شدا
۳) در جامعه عضوی باش که با کارهایش به مردم سود می‌رساند!
۴) به من بگو: کدام عقل این سخن عجیب را باور می‌کند؟!

۴۸) ۳ در گزینه (۱)، «أرخص: ارزان‌تر» اسم تفضیل است و هم
چنین «آخر: دیگر» نیز اسم تفضیل محسوب می‌شود. در گزینه (۲)، «أحسب:
محبوب‌ترین» و در گزینه (۴)، «الْحَسَنِي: نیکوتر» اسم تفضیل هستند. اما در
گزینه (۳)، «ما أَجْمَلُ» اسلوب تعجب است و اسم تفضیل نیست.

۴۹) ۳ «استمرار در ماضی» یعنی ماضی استمراری: «كان + فعل
مضارع» که در گزینه (۳) آمده است.

۵۰) ۴ در گزینه (۴) «أبي» منادا است و منادا زمانی که با ضمیر «ياء»
متکلم همراه باشد، می‌تواند حذف شود: یا «أب». دقت کنید در گزینه (۱)،
«أخ» منادا نیست و نمی‌توان ضمیر «ي» را از آن حذف کرد.

دین و زندگی

۵۱) ۴ با توجه به حدیث شریف ثقلین، تمسک به کتاب خدا و عترت
پیامبر (ص) باعث عدم گمراهی می‌گردد: «أنتي تارك فیکم الثقلین کتاب الله و
عترتی اهل بیته ما ان تمسکتُم بهما لن تضلوا أبداً ... من در میان شما دو
چیز گران‌بها می‌گذارم: کتاب خدا و عترت اهل بیتم را. اگر به این دو تمسک
جویند هرگز گمراه نمی‌شوید ...»

و با توجه به آیه اطاعت و حدیث جابر منظور از «اولی الامر» جانشینان و
امامان بعد از پیامبر (ص) هستند.

۵۲) ۴ از اقدامات مهم رسول خدا (ص)، ایجاد نگرشی جدید در
جامعه مبنی بر قرارگیری دو جبهه حق و باطل در برابر یکدیگر بود که موجب
تحول در روابط بین ملت‌ها (بین المللی) گردید که آیه «محمد رسول الله و
الذین معه أشدنا، علی الکفار رحمة بینهم» با اشاره به این موضوع، ویژگی
همراهان رسول خدا (ص) را برخورد شدید با کافران و رحمت و عطوفت با
یکدیگر (نه همه مردم) می‌داند.

۵۳) ۳ قرآن کریم خطاب به پیامبر (ص) درباره وظایف رهبری
می‌فرماید: «یا ایها النبئی اتق الله و لا تطیع الکافرین و المنافقین ان الله کان
علیماً حکیماً، ای پیامبر، از خدا پروا کن و از کافران و منافقان اطاعت مکن که
خداوند، دانای حکیم است.» در انتهای این آیه شریفه صفات «علم و حکمت»
 مطرح گردیده است.

۲۸) ۳ طبق بلورهای بودا، چگونه ممکن است انسان به خوشبختی برسد؟
بررسی گزینه‌ها:

۱) رسیدن به خوشبختی هرگز امکان‌پذیر نیست چرا که زندگی تماماً رنج است!
[برعکس؛ او راهی را برای خوشبختی پنهان کرد.]

۲) انسان زمانی که شروع به آموزش حقایقی که به‌ان‌ها رسیده است می‌کند، به
خوشبختی می‌رسد! [پسح فرستی نیست!]

۳) انسان نخواهد توانست به خوشبختی برسد مگر زمانی که بر نفسش و
تمایلاتش مسلط شود! [کلاماً درست است: ... و زهی ان علاج الشقاء الإنسانی
يقوم علی تحکیم الإنسان برغبته و سيطرته علی نفسه!]

۴) رسیدن به خوشبختی برای انسان مسأله‌ای ناممکن است چرا که او از
بیماری و مرگ فرار نخواهد کرد! [بودا چنین اعتقاد و باوری نداشت.]

۲۹) ۳ بودا معتقد بود که ...

بررسی گزینه‌ها:

۱) روح‌ها پس از مرگ از بدن‌ها بیرون می‌روند و به آسمان صعود می‌کنند!
[نادرست است؛ چون در خط آخر خیلی واضح بیان شده است که: وَ كَانَ يَزِي
ان الرّوح تنقل من جسدي إلى آخر أرفع أو أدنى ...]

۲) روزه و تفکر همان چیزهایی هستند که ما را به سعادت واقعی می‌رسانند!
[پراساس اعتقادات بودا، رسیدن به خوشبختی واقعی در گرو تسلط بر خویشتن
است.]

۳) یک راه برای رهایی از دردهای انسانی وجود دارد و آن تسلط بر نفس است!
[کاملاً درست و پیام اصلی متن است.]

۴) انسان باید از آفریدگار سخن بگوید اگرچه او را در زندگی‌اش ندیده است!
[غلط است؛ چون در متن آمده است که او خود از خداوند سخن نگفت است؛
پس نمی‌تواند جزء اعتقادات او باشد.]

■ گزینه درست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۲ - ۴۰):

۴۰) ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) «وُلِدَ» مجهول است نه معلوم.

۳) «وُلِدَ» چون مجهول است، دیگر فاعل ندارد.

۴) این فعل ماضی و مجهول است نه مضارع و معلوم.

۴۱) ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «تَوَصَّلَ» اولاً ماضی است، ثانیاً در باب «تفعل» است.

۲) صیغه این فعل، «للفاعل» است، و هم‌چنین «معلوم» است.

۴) این فعل ماضی است و مبنی.

۴۲) ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «صيام» مفرد است نه جمع مكثر، ضمناً واضح است که مفعول جمله
است نه فاعل و منصوب می‌باشد.

۲) «فاعل» نادرست است.

۴) «جمع تكسير» و «مؤنث» نادرست هستند.

■ گزینه درست را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۴۳ - ۵۰):

۴۳) ۴ در این عبارت، «يُقَرَّبُ» درست است؛ چون فعل معلوم است نه
مجهول. ضمناً «لّه» در «عليك» با توجه به صیغه «للمخاطب» فعل عبارت
درست است.

۴۴) ۳ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) بَشْمَة (لبخند) نشانه خوشحالی و شادمانی که بر روی دهان ظاهر می‌شود!
۲) بَغْتَة (ناگهان) پدید آمدن یا اتفاق افتادن چیزی در زمانی که انتظار نمی‌رود!

۶۴ ۳ قرآن کریم آن جا که می‌خواهد تکذیب کنندگان دین را معرفی کند از کسانی یاد می‌کند که یتیمان را از خود می‌رانند و دیگران را به اطعام مسکین تشویق نمی‌نمایند (رد گزینیه‌های ۲ و ۴) و این موضوع اشاره به فرهنگ برابری و مساوات و برقراری عدالت به عنوان یکی از معیارهای تمدن اسلامی دارد.

۶۴ ۱ وحدت و همبستگی اجتماعی، کشور را قوی می‌کند و به رهبری امکان می‌دهد که برنامه‌های اسلامی را به اجرا درآورد، ناراحتی دشمنان از عمل ما یا خوشحالی و شادی آنان از رفتار ما، می‌تواند یکی از معیارهای درستی و نادرستی عملکرد ما باشد.

۶۵ ۲ شناخت جایگاه امام در پیشگاه الهی، آشنایی با شیوه حکومت‌داری ایشان به هنگام ظهور، آشنایی با صفات و ویژگی‌های ایشان در سخنان معصومین (ع) از عوامل مؤثر در معرفت و محبت به امام زمان (ع) و از بین رفتن تردیدهاست و انتظار برای سرنگونی ظالمان و گسترش عدالت در جهان زیر پرچم امام عصر (ع) آینده‌ساز است.

۶۶ ۳ به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می‌شد یا به گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت می‌شد (درست بودن بخش اول همه گزینیه‌ها) و لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است (استمرار و پیوستگی تبلیغ).

۶۷ ۲ آیه شریفه «لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَرْسَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ» به راستی که پیامبران را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به اقامه عدل و داد برخیزند» به ضرورت اجرای احکام اسلامی از دلایل تشکیل و ضرورت حکومت اسلامی اشاره دارد و برپایی عدالت توسط مردم (الناس) مورد نظر است.

۶۸ ۱ مقام معظم رهبری درباره علم تذکر می‌دهند: «کشوری که مردم آن از علم بی‌بهره باشند، هرگز به حقوق خود دست نخواهند یافت» که با حدیث شریف پیامبر اکرم (ص) که فرمودند: «طلب علم بر هر مرد و زن مسلمان واجب (فرضه) است»، مرتبط است و در ادامه سخن رهبر معظم انقلاب آمده است که نمی‌شود علم را از دیگران گدایی کرد، علم درون جوش و درون زاست باید استعدادها را یک ملت به کار افتد تا یک ملت به معنای حقیقی کلمه عالم بشود».

۶۹ ۲ با رسیدن بلوغ عقلی، جوان در می‌یابد که باید زندگی را بسیار جدی بگیرد، برای آینده‌اش برنامه‌ریزی کند، توجه به داشتن شغل، پیدا کردن کار، فکر کردن درباره ویژگی همسر، تنظیم خرج و هزینه خود و دوری از بی‌برنامه بودن از نشانه‌های بلوغ عقلی است (رد گزینیه‌های ۱ و ۴) و پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «برای دختران و پسران خود امکان ازدواج فراهم کنید تا خداوند اخلاقتان را نیکو کند و در رزق و روزی آن‌ها توسعه دهد و عفاف و غیرت آن‌ها را زیاد گرداند».

۷۰ ۱ خداوند در قرآن کریم بازگشت به دوران جاهلی را هشدار می‌دهد که در عبارت قرآنی «إِنقَلَبْتُمْ عَلٰی أَعْقَابِكُمْ» تجلی دارد و فراهم آوردن شرایط مناسب و ظهور جاعلان حدیث مربوط به ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر اکرم (ص) است.

۵۴ ۱ با توجه به آیه ۱۰۸ سوره یوسف: «وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَالِسِينَ» و هرکس که دینی جز اسلام اختیار کند، هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زمان کلران خواهد بود» اینان دچار خسرن می‌گردند و براساس سوره عصر: «هُوَ الْعَصْرُ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خَسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ...» قسم به عصر، قطعاً انسان در زبان است مگر کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند... مؤمنان و صالحان از زبان رهایی می‌یابند.

۵۵ ۳ فرموده امیرالمؤمنین علی (ع) نمونه‌های کامل از هدایت معنوی است چون ایشان علاوه بر تربیت از روش معمولی از هدایت‌های معنوی رسول خدا (ص) نیز بهره می‌برد و روشن است که آموزش این علوم از طریق آموختن معمولی نبود، بلکه به صورت الهام بر روح و جان حضرت علی (ع) بوده است.

۵۶ ۲ مقام معظم رهبری درباره علم و دانش و پیشرفت علمی می‌فرمایند: «کشوری که مردم آن از علم بی‌بهره باشند، هرگز به حقوق خود دست نخواهند یافت. نمی‌شود علم را از دیگران گدایی کرد، علم درون جوش و درون زاست، باید استعدادها را یک ملت به کار افتد تا یک ملت به معنای حقیقی کلمه، عالم بشود».

۵۷ ۱ امام علی (ع) از آن ایام این‌گونه یاد می‌کند: «خداوند رسول خویش، محمد (ص) را زمانی فرستاد که مدتی از بعثت پیامبران پیشین می‌گذشت، ملت‌ها در خوابی عمیق فرو رفته و فتنه و فساد جهان را فرا گرفته بود. رشته‌ها از هم گسیخته و آتش جنگ زبانه می‌کشید».

۵۸ ۲ حضرت موسی (ع) برای این‌که بتواند قوم خود را آماده مبارزه با فرعون کند به آنان می‌گوید: «لَسْتُمْ بِأُمَّةٍ بِأَلْوَابِهَا وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَ الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ» از خدا یاری بطلبید و صبر کنید که زمین از آن خداست، به هر کس از بندگان که بخواهد آن را میراث می‌دهد و سرانجام نیک از آن پرهیزکاران است».

۵۹ ۲ قرآن کریم می‌فرماید: «... وَ لَا تَطُوعًا إِنَّمَا بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا، طغیان نکنید زیرا خداوند به آن چه انجام می‌دهید، آگاه است» و خداوند در سوره ماعون تفاوت انسان دین‌دار و بی‌دین را در این دانسته که روز قیامت را تکذیب می‌کنند و یتیم را از خود می‌رانند و تشویق به طعام دادن به مسکین نمی‌کنند. «رَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّينِ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ وَ لَا يَخْضُ عَلٰی طَعَامِ الْمَسْكِينِ»

۶۰ ۲ تمدن دوم اروپا که به قرون وسطی مشهور است، با کنار گذاشتن اعتقاد باستانی و بت‌پرستی و روی آوردن به مسیحیت آغاز شد، با ظهور این تمدن، مردم بت‌پرست اروپا به یک دین الهی معتقد شدند و بت‌ها و بت‌خانه‌ها از بین رفت. اتحاد در سرزمین اروپا حاکم شد، بناهای باشکوه مذهبی ساخته شد. کتاب‌هایی در اخلاق، معنویت و فرهنگ نگارش یافت و آثار هنری بزرگی پدید آمد.

۶۱ ۳ مطابق با آیه «وَ كَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا... وَ يَكُونُ الرَّسُولُ عَلَيْنَكُمْ شَهِيدًا» میانه‌روی امت اسلامی، راه بهره‌مندی ایشان از آموزه‌های نبوی در جهت تحکیم پایه‌های جامعه خود می‌باشد که همراه کردن سایر افراد جامعه با خود به وسیله تشکیل گروه‌های مطالعاتی خودجوش در میان خویشان، از اقدامات مرتبط با آن است.

۶۲ ۳ این آیه شریفه مؤید اعجاز محتوایی قرآن کریم یعنی «انسجام درونی در عین نزول تدریجی» است و عبارت «لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ (علیت از سوی خدا بودن) و عبارت «لَوْجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا (معلولیت عدم تعارض و ناسازگاری)» را بیان می‌کند.

توضیح: با توجه به مفهوم جمله و اشاره جمله شرطی به امر امکان پذیر در زمان آینده و نیز کاربرد "should" در بند جواب شرط که جایگزین "will" شده است، در اینجا ساختار شرطی نوع یک مدنظر است و در بند شرط به فعل حال ساده (want) نیاز داریم.
دقت کنید، بعد از فعل "want"، فعل دوم به صورت مصدر با "to" به کار می‌رود.

۷۸ ۱ خواندن کتاب را تمام نکرده بودم، پس آن را به کتابخانه بردم و برای تو هفته دیگر تمدید کردم
توضیح: بعد از فعل "finish" (تمام کردن)، فعل دوم به صورت اسم مصدر (ing) به کار می‌رود.

۷۹ ۴ برج کج پیزا به آرامی در حال خم شدن است و باید اقداماتی صورت گیرد تا مطمئن شوند [که] آن سقوط نمی‌کند.
توضیح: فعل "take" در اینجا جزء افعال متعدی است و به مفعول نیاز دارد. با توجه به این که مفعول این فعل (steps) پیش از جای خالی قرار گرفته است، این فعل باید دارای ساختار مجهول باشد و در نتیجه پاسخ در بین گزینه‌های (۳) و (۴) است. در بین این دو گزینه، تنها گزینه (۴) دارای مفهوم اجبار و ضرورت در زمان حال و آینده است و می‌تواند جمله را به درستی کامل کند.

۸۰ ۳ اگر با مشتری‌هایت هم‌چنان با چنین رفتار بدی برخورد کنی، کسب و کار خودت را از دست خواهی داد.

(۱) شمار؛ شمارش (۲) شیء؛ هدف
(۳) مشتری؛ ارباب رجوع (۴) خدمت

۸۱ ۲ ما برای این موقعیت [شغلی] با تعدادی از افراد مصاحبه کرده‌ایم ولی هنوز شخص مناسب را برای این شغل پیدا نکرده‌ایم.

(۱) تبدیل کردن؛ برگرداندن (۲) مصاحبه کردن
(۳) علاقه‌مند کردن (۴) اقدام کردن، مبادرت کردن

۸۲ ۳ تا [سال] ۲۰۲۰، بیش از ۱۰,۰۰۰ قطعه تجهیزات علمی [در حال] گردش به دور زمین وجود دارد.

(۱) [از تلویزیون و غیره] پخش کردن (۲) بزرگ کردن؛ بزرگ‌نمایی کردن
(۳) گردش کردن، گردیدن (۴) ارائه کردن

۸۳ ۱ مسافران به آن بخش جهان اغلب افراد جوانی هستند که نمی‌خواهند پول زیادی را برای سوغاتی خرج کنند.

(۱) سوغاتی؛ یادگاری (۲) تخفیف
(۳) تنوع؛ گوناگونی (۴) ماده

۸۴ ۴ این مرکز تفریحی زمین‌های بسکتبال داخل سالنی دارد که برای آشنا کردن افراد جوان با این ورزش فرصت خوبی ارائه می‌دهند.

(۱) تولید، ساخت (۲) ارائه؛ سخنرانی
(۳) مجموعه، کلکسیون؛ جمع‌آوری (۴) تفریح، سرگرمی

۸۵ ۲ بیش از یک سال پس از سرقت بانک، قربانیان این حادثه می‌گویند [که] آن‌ها هنوز دائماً از کلبوس رنج می‌برند.

(۱) ذهنی؛ روحی (۲) منظم، مرتب
(۳) جسمانی، فیزیکی (۴) داخلی؛ خانوادگی

توضیح: به طور منظم، دائماً: "on a regular basis"

۷۱ ۳ اشرافی‌گری، تجمل‌گرایی برخی مسئولین و فساد اداری و مالی، یکی از مهم‌ترین عوامل عقب‌ماندگی اقتصادی و فاصله طبقاتی است که علاوه بر آثار منفی اقتصادی باعث بی‌اهمندی عمومی و رواج تجمل‌گرایی و مصرف‌گرایی در میان مردم می‌شود. بنابراین بر مسئولین و مدیران کشور واجب است که از این شیوه زندگی اجتناب کنند و با سوسه قرار دادن خود دیگران را به سوی یک اقتصاد سالم دعوت کنند.

۷۲ ۲ باید دقت کنیم ولایت **کَلِّمْ** یزجوه ماضی استمراری است لذا کسانی که به طور مستمر به خداوند و روز رستا خیز امید دارند و خدا را بسیار یاد می‌کنند، پیامبر (ص) اسوه آن‌هاست، همان‌طور که قرآن می‌فرماید: «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَ الْيَوْمَ الْآخِرَ وَ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا».

۷۳ ۴ امامان معصوم در عرصه ولایت ظاهری دارای اصول ثابت بودند و از روش‌های متغیر و متفاوت بهره می‌بردند که متناسب با شرایط زمان آن را برمی‌گزیدند به گونه‌ای که هم تفکر اسلام راستین باقی بماند، هم به تدریج، بنای ظلم و جور بنی‌امیه و بنی‌عباس سست شود و هم روش زندگی امامان به نسل‌های آینده معرفی گردد. این موضوع مؤید، انتخاب شیوه‌های درست مبارزه است.

۷۴ ۴ وقتی آیه شریفه ولایت: «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا» نازل شد و مردم از محتوای آن باخبر شده بودند، تکبیر گفتند و رسول خدا (ص) نیز ستایش و سپاس (تحمید) خداوند را به جا آورد.

۷۵ ۲ پاسخ به سؤال‌های اساسی باید حداقل دو ویژگی داشته باشد: الف) کاملاً درست و قابل اعتماد باشد، زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است در حالی که عمر محدود آدمی برای چنین تجربه‌های کافی نیست، به خصوص که راه‌های پیشنهادی هم بسیار زیاد و گوناگون‌اند.

ب) همه‌جانبه باشد، به طوری که به نیازهای مختلف انسانی به صورت هماهنگ پاسخ دهد؛ زیرا ابعاد روحی و جسمی، فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی وی، پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی با هم دارند و نمی‌توان برای هر بُعدی جداگانه برنامه‌ریزی کرد.

دقت شود توضیح علت مطلب دوم از هر گزینه باید درست باشد و این صحت فقط در گزینه ۲ به طور صحیح مذکور است.

زبان انگلیسی

۷۶ ۲ وقتی این خبر گزارش شد که تعدادی از خانواده‌ها تمام دارایی‌هایشان را در سیل از دست داده بودند، هزاران نفر پیشنهاد دادند تا به آن‌ها کمک کنند.

توضیح: فعل "report" (گزارش دادن) در اینجا جزء افعال متعدی است و به مفعول نیاز دارد. با توجه به این که مفعول این فعل (NEWS) پیش از جای خالی قرار گرفته است، این فعل باید دارای ساختار مجهول باشد و در نتیجه پاسخ در بین گزینه‌های (۲) و (۴) است.

دقت کنید، فعل مدنظر در جای خالی دوم، پیش از فعل دیگری در زمان گذشته انجام شده است و در نتیجه برای آن به زمان گذشته کامل (had + p.p.) نیاز داریم.

۷۷ ۳ اگر می‌خواهید شانس‌های برای برنده شدن مسابقه قهرمانی ورزش‌های میدانی ماه بعد داشته باشید، باید بسیار سخت‌تر تمرین کنید.

۸۶ (۳) همین الآن هر ماه به چند خیریه متفلوت پول می‌دهم و راستش را بخواهید استطاعت بخشش [پول] بیشتر از آن را ندارم.

- (۱) تحویل؛ تسلیم
(۲) اندازه؛ اقدام
(۳) خیریه؛ نیکوکاری
(۴) مثال؛ نمونه

۸۷ (۱) قطعات مختلف این خودرو توسط تأمین‌کنندگان گوناگون در سرتاسر جهان تولید و در کارخانه‌ای در آلمان مونتاژ می‌شود.

- (۱) قطعه؛ بخش
(۲) منبع
(۳) تنظیم؛ ترتیب
(۴) توصیف، شرح

در قلب همهٔ تئاترها هیجان تماشای یک اجرای زنده نهفته است. زندگی بخشیدن به یک نمایش، بسیاری از افراد را درگیر می‌کند. کلمات (نوشته‌های) نمایش پرداز یا نمایشنامه‌نویس، ایده‌های کارگردان و مهارت بازیگران [با هم] ترکیب می‌شوند تا تماشاچیان را متقاعد کنند که آنچه در صحنه در حال رخ دادن است - نمایش - واقعی است. تئاترهای اولیه از جشنواره‌های مذهبی [که] در یونان به افتخار خدای دیونیسوس برگزار می‌شد، ایجاد شد و شامل آواز و رقص و هم‌چنین ابغای نمایش می‌شد. اشکال مختلف تئاتر که در هند، چین و ژاپن به وجود آمدند نیز ریشه‌های مذهبی داشتند. در اروپای قرون وسطی، مردم «نمایش‌های اعجاز» که بر مبنای داستان‌های مذهبی بودند را تماشا می‌کردند. بعداً، نمایشنامه‌نویسان شروع به نوشتن دربارهٔ همهٔ جنبه‌های زندگی کردند و شرکت‌های بازیگران نمایش‌هایشان را در تئاترهای دائمی اجرا می‌کردند. تئاتر در جهت تناسب با خواسته‌های هر دورهٔ جدید برای فانتزی، [نمایش] خنده‌آور یا نمایش جدی تغییر می‌کند.

۸۸ (۱)

- (۱) ترکیب کردن؛ ترکیب شدن
(۲) در نظر گرفتن، لحاظ کردن
(۳) بیان کردن، ابراز کردن
(۴) پیشنهاد کردن، پیشنهاد دادن

۸۹ (۱)

- (۱) جشنواره، فستیوال
(۲) اخلاق
(۳) وضعیت، شرایط
(۴) جاذبه؛ جذب

۹۰ (۴) توضیح: با توجه به مفهوم جمله و کاربرد اسم "acting" پس از جای خالی، در بین موارد موجود در گزینه‌ها تنها "as well" می‌تواند صحیح باشد. البته در این مورد کاربرد "in addition" نیز می‌توانست صحیح باشد.

۹۱ (۱)

- (۱) ریشه، منشأ، مبدأ
(۲) فعالیت، کار
(۳) نمونه، مثال
(۴) رمز، راز

۹۲ (۳) توضیح: با توجه به این‌که در این‌جا جمله از دو بخش مستقل تشکیل شده، برای پیوند دادن آن‌ها به ضمیر موصولی (در این مورد "which") نیاز داریم.

دقت کنید، "which" به عنوان جانشین "miracle plays" نقش مفعول را برای "based on" دارد و چون مفعول پیش از فعل قرار گرفته است، این فعل را به صورت مجهول به کار می‌بریم.

انسان‌ها سالانه میلیون‌ها تن زباله تولید می‌کنند. یک‌سوم این زباله‌ها یا بازیافت می‌شوند یا کود می‌شوند و کمی بیش از ۱۰ درصد [آن‌ها] سوزانده می‌شوند. بیش از نیمی از کل زباله‌ها به گورستان‌های زباله می‌روند. ساختن گورستان‌های زباله هزینه‌بر است و می‌توانند منبع آلودگی باشند. برای کاهش اثر ضایعات جامد در گورستان‌های زباله تلاش‌هایی صورت گرفته است. کاربردهای خلاقانهٔ بسیاری برای زباله ایجاد شده است. یک کاربرد برای زباله، تولید انرژی است.

زمانی که زباله برای تولید انرژی مورد استفاده قرار می‌گیرد، منجر به [تولید] حرارت یا گازهای قابل احتراق می‌شود. متداول‌ترین راه برای دستیابی به این نتیجه، از طریق سوزاندن یا خاکستر کردن است. اما سوزاندن زباله می‌تواند برون‌ریزی‌های خطرناکی داشته باشد، بنابراین باید از دستورالعمل‌های دقیقی پیروی شود. قبل از [این‌که] چنین دستورالعمل‌هایی ایجاد شوند، برون‌ریزی‌های گاز به شدت اسیدی بودند. آن باران اسیدی را پدید آورد که هم برای افراد و هم برای سازه‌ها زیان‌آور بود. اکنون فیلترهایی استفاده می‌شوند که [این] برون‌ریزی‌ها را نسبت به اکثر بخارهای خانگی پاک‌تر می‌کنند. گذشته از این برون‌ریزی‌هایی که به وجود می‌آیند، پس‌مانده‌ای که باقی می‌ماند، می‌تواند به شدت سمی باشد و باید [با آن] با دقت بسیاری برخورد کرد.

متداول‌ترین روش تولید انرژی از سوزاندن، از طریق استفاده از حرارت تولیدشده از سوزاندن زباله برای جوشاندن آب است. آب جوش به ژنراتورهای بخار که برق را برای خانه‌ها و مشاغل فراهم می‌کنند، نیرو می‌بخشد. امروزه، روش‌های جدید استفاده از زباله برای تولید برق یا سوخته‌ها در حال توسعه هستند. آن‌ها بسیار پیچیده می‌باشند. یک نمونه [در این رابطه] روش حرارتی است که بدون سوزاندن از درجه حرارت‌های بسیار بالا استفاده می‌کند.

۹۳ (۴) طبق متن، چه مقدار از زباله‌های ما به گورستان‌های زباله می‌رود؟

- (۱) یک‌سوم (۲) ۱۰ درصد
(۳) دقیقاً ۵۰ درصد (۴) بیش از نیمی

۹۴ (۲) کلمهٔ "innovative" (خلاقانه) به نحوی که در پاراگراف اول استفاده شده به چه معنی است؟

- (۱) تجدیدشده
(۲) شامل روش‌های جدید
(۳) تغییر یافته در طبیعت
(۴) فاقد قوهٔ تخیل

۹۵ (۳) یک اثر مثبت سوزاندن زباله چیست؟

- (۱) سوزاندن زباله منجر به [تولید] حرارت یا گازهای قابل احتراق می‌شود.
(۲) سوزاندن بدون فیلترها باران اسیدی تولید می‌کند که هم برای افراد و هم برای سازه‌ها زیان‌آور است.
(۳) حرارت ایجادشده از سوزاندن زباله برای جوشاندن آب استفاده می‌شود که به ژنراتورهای بخار نیرو می‌بخشد تا برق تولید کنند.
(۴) باقی‌مانده‌های ناشی از سوزاندن زباله می‌توانند بسیار سمی باشند و باید [با آن] با دقت بسیاری برخورد کرد.

ریاضی و آمار

۱۰۱ ۲

$$8^y \times 3^y \div 24^2 = (8 \times 3)^y \div 24^2 = 24^y \div 24^2 = 24^y - 2$$

$$2^7 \div (0.125)^7 \times 27 = \left(\frac{2}{0.125}\right)^7 \times 27 = \left(\frac{2}{\frac{1}{8}}\right)^7 \times 27 = 2^7 \times 3^2 = 24^2$$

بنابراین داریم:

$$\frac{24^y}{24^2} = 24^2 = 576$$

۱۰۲ ۱

$$25^{a-1} = 25^a \div 25 = (5^2)^a \div 25 = (5^a)^2 \div 25$$

$$\frac{5^a = 10}{5^a = 10} \rightarrow (10)^2 \div 25 = 100 \div 25 = 4$$

۱۰۳ ۴

$$125^x = (5^3)^x = 5^{3x}$$

$$(0.04)^2 = \left(\frac{4}{100}\right)^2 = \left(\frac{1}{25}\right)^2 = \left(\frac{1}{5^2}\right)^2 = \frac{1}{5^4} = 5^{-4}$$

$$625^{x-2} = (5^4)^{x-2} = 5^{4x-8}$$

عبارت: $5^{3x} = 5^{-4} \times 5^{4x-8}$

$$\Rightarrow 5^{3x} = 5^{4x-12} \Rightarrow 3x = 4x - 12 \Rightarrow 3x - 4x = -12$$

$$\Rightarrow -x = -12 \Rightarrow x = 12$$

۱۰۴ ۴ می‌دانیم $\frac{3}{4} = \frac{3}{4} \times \frac{75}{75}$ است، بنابراین داریم:

$$5^{0.75} = 5^{\frac{3}{4}}$$

ریشه سوم عدد a برابر $\sqrt[3]{a}$ یا $a^{\frac{1}{3}}$ است، پس ریشه سوم $(5^{\frac{3}{4}})^{\frac{1}{3}}$ برابر $(5^{\frac{3}{4}})^{\frac{1}{3}}$ خواهد بود.

$$(5^{\frac{3}{4}})^{\frac{1}{3}} = 5^{\frac{3}{4} \times \frac{1}{3}} = 5^{\frac{1}{4}} = \sqrt[4]{5}$$

۱۰۵ ۲

$$3\sqrt{3} = 3 \times 3^{\frac{1}{2}} = 3^{1+\frac{1}{2}} = 3^{\frac{3}{2}}$$

$$\sqrt{3\sqrt{3}} = \sqrt{3^{\frac{3}{2}}} = (3^{\frac{3}{2}})^{\frac{1}{2}} = 3^{\frac{3}{2} \times \frac{1}{2}} = 3^{\frac{3}{4}}$$

$$3^m = 3^{\frac{3}{4}} \Rightarrow m = \frac{3}{4} = 0.75$$

۱۰۶ ۳

$$1/25 = \frac{125}{100} = \frac{5}{4}$$

$$(0.0001)^{-1/25} = (0.0001)^{-\frac{5}{100}} = \left(\frac{1}{10000}\right)^{-\frac{5}{100}} = 10000^{\frac{5}{100}}$$

$$(10^4)^{\frac{5}{100}} = 10^{\frac{4 \times 5}{100}} = 10^{\frac{20}{100}} = 10^{0.2}$$

$$243 = 3^5, 0.125 = \frac{1}{8} = \frac{1}{2^3}$$

۱۰۷ ۱

$$243^{-0.125} = (3^5)^{-\frac{1}{8}} = 3^{-\frac{5}{8}} = 3^{-1} = \frac{1}{3}$$

۹۶ ۱ کدام یک از موارد زیر می‌تواند عنوان خوبی برای متن باشد؟

- (۱) تولید انرژی از زباله: این چگونه انجام می‌شود؟
- (۲) انواع زباله‌هایی که می‌توانند [برای تبدیل] به انرژی سوزانده شوند
- (۳) چگونه از [انتشار] برون‌ریزی‌های خطرناک جلوگیری کنیم؟
- (۴) روش حرارتی: روشی پاک‌تر برای تبدیل زباله به انرژی

گاهی اوقات، اختراع به همان اندازه [که از] نیاز [به وجود می‌آید] در نتیجه ناگامی به وجود می‌آید. ایلان ماسک بر روی شکل جدیدی از حمل و نقل پرسرعت کار می‌کرده است. او آن را به عنوان جایگزینی برای طرح‌های قطار پرسرعت فعلی می‌بیند. ماسک با یک شرکت اتومبیل برقی و یک شرکت انرژی خورشیدی کار می‌کند. او اختراع خود را هایپرلوپ می‌نامد.

افراد با استفاده از هایپرلوپ در محفظه‌ای در میان لوله‌های فولادی کم‌فشار سفر خواهند کرد. این کیسول‌ها به سرعت‌هایی در حدود ۷۶۰ مایل در ساعت خواهند رسید. سیستم‌های ریلی پرسرعت موجود در آسیا به سرعت ۳۰۰ مایل در ساعت می‌رسند.

یک راه برای فکر کردن دربارهٔ چگونگی کار کردن هایپرلوپ، اندیشیدن دربارهٔ یک ترن هوایی است. ممکن است [که] کیسول‌ها، جهش اولیهٔ نیرو را از توپ‌های فولادی در حال چرخش دریافت کنند. این نیروی فزاینده، محفظه را به سمت یک الکترومغناطیس که دستگاه را به جلو می‌کشد، حرکت می‌دهد. سپس [نیروی] مغناطیس محفظه را دفع می‌کند [و] آن را به سمت [نیروی] مغناطیس بعدی در طول مسیر می‌فرستد.

کارایی این سیستم از چند عامل ناشی می‌شود. محفظه‌ها بر روی بالشتک هوای فشرده معلق می‌شوند که اصطکاک را کاهش خواهد داد. همچنین ماسک قصد دارد از انرژی خورشیدی برای نیرو بخشیدن به سیستمش استفاده کند [که] آن را با محیط زیست سازگار می‌کند. صفحه‌های خورشیدی در بالای لوله‌ها نصب می‌شوند.

۹۷ ۳ کدام روش فعلی حمل و نقل بیشترین شباهت را به هایپرلوپ دارد؟

- (۱) هواپیماها
- (۲) قطار سبک [شهری]
- (۳) قطار پرسرعت
- (۴) اتومبیل‌ها

۹۸ ۲ کلمهٔ "it" که در پاراگراف سوم زیر آن خط کشیده شده به

- "pod" اشاره دارد.
- (۱) نیروی فزاینده
  - (۲) محفظه
  - (۳) الکترومغناطیس
  - (۴) مغناطیس؛ آهن‌ربا

۹۹ ۴ یک فاکتوری که کارایی سیستم پیشنهادشده را افزایش خواهد

- داد چیست؟
- (۱) آن تنها مسافت‌های کوتاهی را سفر خواهد کرد.
  - (۲) آن به اصول مغناطیس وابسته خواهد بود.
  - (۳) محفظه‌ها سبک‌وزن خواهند بود.
  - (۴) معلق بودن محفظه‌ها اصطکاک را کاهش خواهد داد.

۱۰۰ ۳ کدام پاراگراف بررسی اجمالی از اصولی که می‌تواند کار کردن

- هایپرلوپ را امکان‌پذیر سازند ارائه می‌دهد؟
- (۱) پاراگراف اول
  - (۲) پاراگراف دوم
  - (۳) پاراگراف سوم
  - (۴) پاراگراف چهارم

$$1 \dots \dots (0.94)^{16} = \frac{(0.94)^{16}}{(0.94)^{16}} = \frac{1}{(0.94)^{-16}} = \frac{1}{0.526}$$

$$1 \dots \dots (0.94)^{-16} = 0.526 \dots \dots$$

$$4x^2 - 6xy + A = (2x - a)^2 \quad \text{۲} \quad \text{۱۱۶}$$

$$2(2x)(a) = 6xy \xrightarrow{\text{حذف } 2x \text{ از طرفین}} 2a = 3y \Rightarrow a = \frac{3}{2}y \quad \text{می‌دانیم:}$$

$$(2x - \frac{3}{2}y)^2 = 4x^2 - 6xy + \frac{9}{4}y^2 \Rightarrow A = \frac{9}{4}y^2$$

$$(\sqrt{x} + \sqrt{y})^2 = (\sqrt{x})^2 + (\sqrt{y})^2 + 2\sqrt{x}\sqrt{y} \quad \text{۱} \quad \text{۱۱۷}$$

$$= x + y + 2\sqrt{xy} \xrightarrow{\frac{x+y=A}{xy=16}} \lambda + 2\sqrt{16} = \lambda + 2(4) = \lambda + 8 = 16$$

$$\Rightarrow (\sqrt{x} + \sqrt{y}) = \pm\sqrt{16} = \pm 4 \quad \text{۳} \quad \text{۱۱۸}$$

با استفاده از اتحاد مزدوج داریم:

$$(x^2 - 5x)^2 - 36 = (x^2 - 5x + 6)(x^2 - 5x - 6)$$

$$= (x-2)(x-3)(x+1)(x-6)$$

عامل $x+3$ وجود ندارد.

$$\text{۴} \quad \text{۱۱۹}$$

$$\begin{cases} y = mx - 9 \\ y = x^2 \end{cases} \Rightarrow x^2 = mx - 9 \Rightarrow x^2 - mx + 9 = 0$$

برای آن‌که خط در یک نقطه، سهمی را قطع کند باید $\Delta = 0$ باشد:

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-m)^2 - 4(1)(9) = 0 \Rightarrow m^2 - 36 = 0 \Rightarrow m^2 = 36$$

$$\Rightarrow m = \pm 6$$

$$\text{۲} \quad \text{۱۲۰}$$

طرفین معادله را در $(x-1)(x+1)$ ضرب می‌کنیم:

$$(x-1)(x+1) \left(\frac{x}{x-1} - \frac{2}{x+1} = \frac{\lambda}{(x-1)(x+1)} \right)$$

$$\Rightarrow x(x+1) - 2(x-1) = \lambda \Rightarrow x^2 + x - 2x + 2 - \lambda = 0$$

$$\Rightarrow x^2 - x - 6 = 0 \Rightarrow \text{حاصل ضرب ریشه‌ها} = \frac{c}{a} = \frac{-6}{1} = -6$$

$$\text{۴} \quad \text{۱۲۱}$$

اگر x و y طول و عرض مستطیل باشند، داریم:

$$2(x+y) = 48 \Rightarrow x+y = 24$$

وقتی جمع دو مقدار برابر با یک عدد ثابت باشد، حاصل ضرب آن‌ها وقتی ماکزیمم است که آن‌ها با هم برابر باشند:

$$x = y = \frac{24}{2} \Rightarrow \begin{cases} x = 12 \\ y = 12 \end{cases} \Rightarrow \text{مساحت} = 12 \times 12 = 144$$

$$\text{۳} \quad \text{۱۲۲}$$

ابتدا شیب خط را می‌یابیم.

نمودار تابع f از نقاط $(1, 4)$ و $(4, -2)$ می‌گذرد:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{4 - (-2)}{1 - 4} = \frac{4 + 2}{-3} = \frac{6}{-3} = -2$$

حال با داشتن شیب خط $m = -2$ و مختصات یکی از نقاط (مثلاً $(1, 4)$) معادله خط را می‌نویسیم:

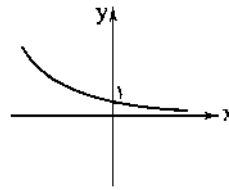
$$y = mx + n \xrightarrow{\substack{m=-2 \\ x=1, y=4}} 4 = (-2)(1) + n \Rightarrow 4 + 2 = n \Rightarrow n = 6$$

$$y = mx + n \xrightarrow{m=-2} y = -2x + 6$$

برای یافتن محل تلاقی خط با محور x ها کافی است به جای y عدد صفر قرار دهیم:

$$\xrightarrow{y=0} 0 = -2x + 6 \Rightarrow 2x = 6 \Rightarrow x = \frac{6}{2} = 3$$

۱۰۸ ۲ نمودار این تابع که یک تابع نمایی است، همواره محور y ها را در نقطه‌ای به عرض ۱ قطع می‌کند.

۱۰۹ ۴ در نمودار تابع نمایی $y = a^x$ اگر $a > 1$ باشد تابع صعودی است. در گزینه (۴) عدد $\sqrt{10} - 2$ بزرگتر از ۱ است. بنابراین این تابع نزولی نیست.

۱۱۰ ۳ مختصات نقطه داده‌شده را در معادله تابع جایگزین می‌کنیم:

$$f(x) = m \times 2^x \xrightarrow{\substack{x=1 \\ f(1)=4}} 4 = m \times 2^1 \Rightarrow m = 2$$

پس ضابطه تابع به صورت $f(x) = 2 \times 2^x = 2^{x+1}$ بوده است.

$$f(3) = 2^{3+1} = 2^4 = 16$$

$$\text{۴} \quad \text{۱۱۱}$$

$$c = 200000, r = \frac{20}{100} = 0.2, t = 2, f(t) = ?$$

$$f(t) = c(1+r)^t = 200000(1+0.2)^2 = 200000(1.2)^2$$

$$= 200000 \times (1.44) = 288000$$

$$\text{۴} \quad \text{۱۱۲}$$

$$c = 160000000, f(t) = 250000000, t = 2, r = ?$$

$$f(t) = c(1+r)^t \Rightarrow 250000000 = 160000000(1+r)^2$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین تقسیم بر } 160000000} \frac{25}{16} = (1+r)^2 \xrightarrow{\sqrt{\quad}} \frac{5}{4} = 1+r$$

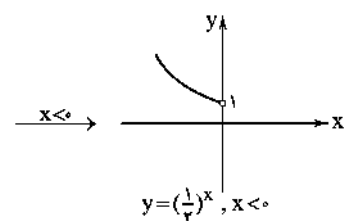
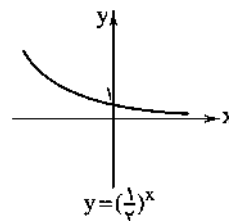
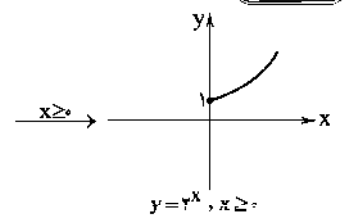
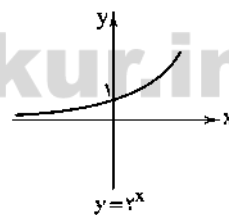
$$\Rightarrow r = \frac{5}{4} - 1 = \frac{1}{4} \Rightarrow r = \frac{1}{4} \times 100 = 25\%$$

۱۱۳ ۳ در تابع نمایی $y = a^x$ در قسمت مثبت محور x ها هر

چقدر a بزرگتر باشد، نمودار آن بالاتر قرار می‌گیرد. از آن‌جا که $\sqrt{2} = 1/4$

و $\sqrt{3} = 1/7$ است، پس نمودار تابع $y = 3^x$ از همه بالاتر قرار می‌گیرد.

$$\text{۴} \quad \text{۱۱۴}$$

و ترکیب این دو نمودار به صورت نمودار گزینه (۴) خواهد بود.

$$r = \frac{6}{100} = 0.06, c = 10000000, t = 16, f(16) = ? \quad \text{۳} \quad \text{۱۱۵}$$

$$f(t) = c(1+r)^t \Rightarrow f(16) = 10000000(1+0.06)^{16}$$

۱۳۰ ۳

$$D_f = \{1, -3, 2, 6\}$$

$$D_g = \{2, 3, 6\} \Rightarrow D_{f \times g} = D_f \cap D_g = \{2, 6\}$$

$$(f \times g)(x) = f(x) \times g(x) = \{(3 \cdot (5x-1)), (6 \cdot (-1 \times 2))\}$$

$$= \{(3, -5), (6, -2)\} \Rightarrow \text{برد تابع} = \{-5, -2\}$$

$$-5 + (-2) = -7 = \text{مجموع اعداد برد تابع}$$

۱۳۱ ۱ اگر تابع $y = |x|$ را چهار واحد به راست و دو واحد به پایین انتقال دهیم، به صورت $f(x) = |x-4| - 2$ خواهد بود، پس $a = 4$ و $b = -2$ می‌باشند و مقدار $f(-2)$ برابر است با:

$$f(-2) = |-2-4| - 2 = |-6| - 2 = 6 - 2 = 4$$

۱۳۲ ۳

$$\frac{1}{y} < 1 \Rightarrow f\left(\frac{1}{y}\right) = -\left(\frac{1}{y}\right)^2 - \frac{1}{y} = -\frac{1}{y^2} - \frac{1}{y} = \frac{-1-y}{y^2} = -\frac{y+1}{y^2}$$

$$5 \geq 1 \Rightarrow f(5) = \sqrt{2(5)} - 1 = \sqrt{10} - 1 = \sqrt{9} = 3$$

$$\Rightarrow 4f\left(\frac{1}{y}\right) - f(5) = 4\left(-\frac{y+1}{y^2}\right) - 3 = -\frac{4(y+1)}{y^2} - 3 = -6$$

۱۳۳ ۲ نمودار تابع $y = [x]$ در فاصله $(-2, 2)$ مطابق شکل رسم شده است.

۱۳۴ ۴

$$100 \times \frac{\text{شاخص بها در سال } 95 - \text{شاخص بها در سال } 98}{\text{شاخص بها در سال } 95}$$

$$= \frac{440 - 120}{120} \times 100 = \frac{32}{12} \times 100 = 2/66 \times 100 = 266$$

۱۳۵ ۳

اگر جمعیت فعال x نفر باشد:

$$100 \times \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{درصد نرخ بیکاری}$$

$$\Rightarrow 12 = \frac{4800}{x} \times 100 \Rightarrow \frac{12}{100} = \frac{4800}{x} \Rightarrow x = \frac{4800 \times 100}{12} = 40000$$

حال می‌توان جمعیت شاغل را محاسبه نمود:

$$40000 = a + 4800$$

$$\Rightarrow a = 40000 - 4800 = 35200$$

علوم و فنون ادبی

۱۳۶ ۳ گزینه (۳) از تکرار رکن «فعلون» و در بحر متقارب پدید آمده است.

۱۳۷ ۳ وزن بیت: مفاعیلن مفاعیلن فعولن (هزج مسدس محذوف)

۱۳۸ ۲ این بیت از تکرار رکن مستفعلن (۸ بار) تشکیل شده است.

رکن مشترک در سایر گزینه‌ها: فاعلاتن

۱۳۹ ۲ وزن بیت: فعولن فعولن فعولن فعل (مقارب مثنی محذوف)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مثنی سالم)
- ۳) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مثنی سالم)
- ۴) فعولن فعولن فعولن (مقارب مثنی سالم)

۱۳۲ ۲ فقط عبارت «ب» درست است.

بررسی عبارتهای نادرست:

الف) نادرست، زیرا از صاحب زبانی استفاده می‌شود که اطلاعاتی از تمامی پاسخ‌های ممکن نداریم.
ب) نادرست، زیرا پرسشنامه توسط همه اعضای نمونه تکمیل می‌گردد.

۱۳۴ ۳ داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$15, 20, 41, 42, 51, 52, 55, 59, 59, 59, 60, 62, 68$$

نیمه اول داده‌ها   نیمه دوم داده‌ها

دوازده داده داریم:

$$Q_1 = \frac{41+42}{2} = 41.5 = \text{چارک اول}$$

$$Q_3 = \frac{59+60}{2} = 59.5 = \text{چارک سوم}$$

داده‌های بین 41.5 و 59.5 عبارتند از:

$$42, 51, 52, 55, 59, 59$$

$$\bar{x} = \frac{42+51+52+55+59+59}{6} = \frac{318}{6} = 53$$

۱۳۵ ۱

$$\text{زاویه بین هر دو نیم خط} = \frac{360}{30} = 12 = \text{تعداد متغیرها در نمودار راداری}$$

۱۳۶ ۴ با استفاده از خاصیت شرکت پذیری داریم:

$$(p \wedge \sim q) \vee [r \vee (\sim p \vee q)] \equiv (p \wedge \sim q) \vee (\sim p \vee q) \vee r$$

دومرگان

$$\equiv [(\sim p \vee q) \vee (\sim p \vee q)] \vee r$$

می‌دانیم ترکیب فصلی هر گزاره با نقیض همواره درست است، بنابراین داریم:

$$[(\sim p \vee q) \vee (\sim p \vee q)] \vee r \equiv \text{درست} \vee r \equiv \text{درست}$$

یعنی این گزاره در ۸ حالت درست است.

۱۳۷ ۲ می‌دانیم:

$$(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \equiv (p \Leftrightarrow q)$$

$$(p \Leftrightarrow q) \vee (\sim p) \equiv [(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)] \vee (\sim p)$$

توزیع پذیری

$$\equiv [(\sim p \vee q) \vee (\sim p)] \wedge [(q \vee p) \vee (\sim p)]$$

$$\equiv (\underbrace{\sim p \vee q}_d) \wedge (\underbrace{q \vee p \vee \sim p}_d) \equiv (\sim p \vee q) \wedge (q \vee d)$$

$$\equiv (\sim p \vee q) \wedge d \equiv \sim p \vee q$$

می‌دانیم سه گزاره $p \Rightarrow q$ ، $\sim p \vee q$ و $\sim q \Rightarrow \sim p$ با یکدیگر هم‌ارزش‌اند، بنابراین با توجه به گزینه‌ها، $(\sim p \vee q) \equiv (\sim q \Rightarrow \sim p)$ است.

۱۳۸ ۴ مکعبات سه عدد a ، b و c به ترتیب a^3 ، b^3 و c^3 خواهند بود و خواهیم داشت:

$$a^3 + b^3 + c^3 > 3(ab + ac + bc)$$

$$\Rightarrow a^3 + b^3 + c^3 > 3ab + 3ac + 3bc$$

۱۳۹ ۱ چون تابع ثابت است، همه مؤلفه‌های دوم با هم برابر می‌باشند:

$$x - 3 = -2 \Rightarrow x = -2 + 3 \Rightarrow x = 1$$

$$x + y - 4 = -2 \Rightarrow x + y = -2 + 4 \Rightarrow x + y = 2$$

$$\frac{x-1}{-1} \rightarrow 1 + y = 2 \Rightarrow y = 1 \Rightarrow x - y = 1 - 1 = 0$$

۱۵۰ ۱ مفهوم گزینه (۱): عشق پلیدی‌ها را از وجود انسان پاک می‌کند.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: تقابل عشق و عقل

۱۵۱ ۱ تفاوت عمده سبک شعر در این دوره با شیوه شاعری پیش از

آن، مقدمه ظهور «سبک عراقی» (نه هندی) در شعر فارسی شد.

۱۵۲ ۴ منظومه «بلنگر زیران» از اشعار تعلیمی و اخلاقی به زبان

پهلوی است و مانند «درخت آسوریک» ریشه «پلری» دارد. زبان رسمی دوران هخامنشی، فارسی باستان بوده، در حالی که «بلنگر زیران» به زبان فارسی میانه سروده شده است.

۱۵۳ ۲ در این دوره، تألیف کتاب در موضوع‌های گوناگون علمی رواج

یافت و نثر ساده به کمال رسید و نثر مصنوع هم رایج شد.

۱۵۴ ۳ لحن شاعر در گزینه (۳): رضایت و خشنودی

لحن مشترک در سایر گزینه‌ها: اظهار شرمساری و امید بخشایش به درگاه خدا

۱۵۵ ۲ در ابیات سؤال، سادگی فکر و کلام و غلبه روح شادی و نشاط و

خوش‌باشی دیده می‌شود. در عین حال، توصیفات هم، محسوس و عینی هستند؛ هم‌چنین با توجه به توصیف «بیت لاله‌رخان»، معشوق نیز مادی و زمینی است.

۱۵۶ ۴ ویژگی‌های نثر دوره سامانی: (۱) ایجاز و اختصار (۲) تکرار

فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی (۳) کوتاهی جملات (۴) لغات فارسی کهن (۵) کمی لغات عربی (۶) افزایش نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی: (۱) اطناب (۲) تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث و اشعار عرب (۳) حذف افعال به قرینه (۴) افزایش کاربرد لغات عربی

۱۵۷ ۴ نوع ادبی در گزینه (۴): تعلیمی

نوع ادبی در سایر گزینه‌ها: حماسی

۱۵۸ ۳

بدان	حجّت	که	دل	را	زنده	دارد
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
بدان	آیت	که	جان	را	بنده	دارد

وزن بیت سؤال و گزینه (۳): مفاعیلن مفاعیلن فاعولن

۱۵۹ ۳ بررسی بیت سؤال: ردیف: را / واژگان قافیه: جام، نام /

حروف قافیه: ام / الگوی هجایی: مصوّت + صامت (قاعده: ۲)

بررسی گزینه (۳): واژگان قافیه: حال، فال / حروف قافیه: ال / الگوی

هجایی: مصوّت + صامت (قاعده: ۲)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: تقصیرها، جفا / حرف قافیه: ا / الگوی هجایی: مصوّت بلند (قاعده: ۱)

(۲) واژگان قافیه: دست، مست / حروف قافیه: ست / الگوی هجایی: مصوّت + صامت (قاعده: ۲)

(۴) ردیف: نیست / واژگان قافیه: درد، مرد / حروف قافیه: رد / الگوی هجایی: مصوّت + صامت (قاعده: ۲)

۱۶۰ ۲ مفهوم مشترک ابیات «الف و ج و ه»: ترجیح کردار بر دانش و

سخن

مفهوم سایر ابیات:

(ب) ترجیح معشوق بر زیبایی‌های بهشتی

(د) خرسندی عاشق، به سبب دوری از دل شوربختِ خطاکار، در عین رنج جان‌گناه هجران

۱۴۰ ۱ بررسی نرایه‌ها در ابیات سؤال:

اسلوب معادله (ج): خصمی زشت / آئینه / نقصان نداشتن = دشمنی مردم نادان / ما اغم نداشتن

حسن آمیزی (د): رنگین سخن

به کار بردن فاعلاتن به جای فاعلاتن (الف): رکن لؤل (می‌شوی رو)

ابدال (ب): د | نسبت | د | دست

۱۴۱ ۴ اسلوب معادله: جلالی / قطع پیوند خیالی / مشکل بودن =

سی پاره شدن / از هم جدا شدن قرآن / ممکن نبودن

وزن بیت: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (رمل مثنی محذوف)

۱۴۲ ۳ دوبیتی سؤال سروده «باباطاهر» است.

۱۴۳ ۱ بررسی آرایه‌های حس‌آمیز در سایر گزینه‌ها:

(۲) ناله رنگین

(۴) به نرمی سخن گفتن

۱۴۴ ۲ بررسی بیت‌ها:

اغراق («ب»): این‌که شیون سبب ذوب شدن آهن شود.

اسلوب معادله («ه»): تن / جان علائق آلود / مشکل برآمدن = غلاف / شمشیر رنگ بسته / چسبیده بودن

حسن تعلیل («د»): علت تیرگی دهر (روزگار) از بسیاری تیرمروزی (بدبختی و سیاه‌بختی) من است. / علت گرایش شب‌پره به سوی نور، هراس از مبتلاشدن به سرنوشت دهر است.

حسن آمیزی («الف»): ترنم رنگین

مجاز («ج»): دنیا مجاز از تعلّقات دنیایی / چشم مجاز از بینش

۱۴۵ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) علت رو به بالا بودن مژگان معشوق، خواستن شفا برای چشم بیمار خود دانسته شده است.

(۲) دلیل نشکفتن گل با وجود هزاران نغمه‌های دل‌گشا، ندیدن گوشه دستار معشوق است.

(۴) هر تار زلف یار از حرص دل بردن با هم نمی‌سازند و پریشان هستند، نه از باد صبا.

۱۴۶ ۲ مفهوم گزینه (۲): تربیت‌ناپذیری بدسرستان

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: بی‌اعتباری جایگاه ظاهری و مادی

۱۴۷ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): ملامت‌کشی عاشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) سرگشتگی عاشق

(۲) بی‌قراری عاشق

(۳) عشق هم درد و هم درمان است.

۱۴۸ ۱ مفهوم گزینه (۱): انسان در رنج آفریده شده است.

مفهوم مشترک سؤال و سایر گزینه‌ها: ناپایداری دنیا

۱۴۹ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): دعوت به خاموشی و

اشاره به آفت‌های زبان

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) دل‌ربایی جمال معشوق

(۲) از ماست که برماست

(۳) بی‌وفایی معشوق / لذت رنج عاشقی

زبان عربی (اختصاصی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه یا تعریب یا مفهوم مشخص کن (۱۷۵ - ۱۷۱):

۱۷۱) ۳ ترجمه کلمات مهم: قُلْ بگو / یا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ: ای کافران / لا أَعْبُدُ: نمی‌پرستم / ما تَعْبُدُونَ: آنچه شما می‌پرستید / و لا أَنْتُمْ عَابِدُونَ: و شما [هم] پرستش‌کننده نیستید، و شما [هم] نمی‌پرستید / ما أَعْبُدُ: آنچه را می‌پرستم

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «بگو به کافران» ترجمه این عبارت است: «قُلْ لِلْكَافِرِينَ». بنابراین ادات ندا؛ «یا أَيُّهَا» اصلاً ترجمه نشده است، «همان‌طور که» نادرست است و معادلی ندارد.
۲) «به کفار» نادرست است و حرف ندا ترجمه نشده است، «هرگز» معادلی ندارد، کلاً فعل‌های موجود در این آیه در صیغه‌های نادرست ترجمه شده‌اند.
۴) «ما تَعْبُدُونَ» نباید «خدایان» ترجمه شود، «خدای مرا» نیز نادرست است.

۱۷۲) ۴ ترجمه کلمات مهم: الْفَوَاعِظُ الَّتِي: پندهایی که / يُقَدِّمُهَا لَكُمْ: والدان؛ پدر و مادر به شما پیشکش می‌دارند / ما هِيَ الْآلَا: چیزی نیست جز / ثَمَرَةُ حَيَاتِهِمَا: ثمره (میوه) زندگی آن‌ها

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «فرزندان خود» معادلی ندارد، «لَكُمْ» ترجمه نشده است، «حیات» معنی «زندگی» می‌دهد.
۲) «ما هِيَ الْآلَا» اصلاً در ترجمه لحاظ نشده است، ضمیر «هما» ترجمه نشده است، «یک عمر» معادلی ندارد، «فرزندان خود» معادلی ندارد، «لَكُمْ» ترجمه نشده است.
۳) ضمیر «هما» در «حیاتهما» ترجمه نشده است، «یک عمر» معادلی ندارد.

۱۷۳) ۲ ترجمه کلمات مهم: الشَّجْبُ الْحَقِيقِيُّ: عاشق (دوستدار) واقعی / هُوَ الَّذِي: کسی است که / يَكْتَسِبُ لِخَبِيْثَةٍ: برای معشوقه‌اش می‌نویسد / الرَّسَائِلُ: نامه‌ها را / يَدْمُ الْقَلْبِ: با خون دل، با خون قلب

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «خود» در «خون دل خود» معادلی ندارد، «هُوَ الَّذِي» در ترجمه نیامده است.
۳) «الحَقِيقِيُّ» صفت است نه قید، «الرَّسَائِلُ» معرفه است نه نکره.
۴) ساختار عبارت عربی لحاظ نشده است، ضمیر «تس» در «دلش» اضافی است، «الرَّسَائِلُ» معرفه است، «می‌فرستد» اشتباه است.

۱۷۴) ۳ یکی از مواردی که باید به آن توجه کنیم، انتخاب «أَيُّهَا» یا «أَيْتُهَا» است. در گزینه (۱) «الطَّالِبَاتِ» اسم «ال» دار مؤنث است؛ پس باید از «أَيْتُهَا» استفاده کنیم. [ردّ گزینه (۱)] برای «بهره ببرید» باید از فعل «تَنْفَعُ» استفاده کنیم نه «تَنْفَعُ». [ردّ گزینه‌های (۱) و (۲)] در گزینه (۲) منادا یا «الطَّالِبَاتِ» برای «للمخاطبات» است اما فعل برای «للمخاطبة» آمده است. هم‌چنین مفعول مطلق «مُحَافَظَةٌ» معادلی ندارد. «الانتفاع» به صورت مصدر - و نه فعل - نادرست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) پیام عبارت عربی، «دگرگونی و تغییر در احوال روزگار» است و در قسمت مقابل هم به همین پیام اشاره شده است.
۲) تأکید عبارت بر «میانروی و دوری از افراط و تفریط» است و کاملاً مطابق با بیت مقابله می‌باشد.
۳) تأکید عبارت بر روی «عمل‌گرا بودن مؤمن» است. اما عبارت مقابل بر روی «ارزیابی صحت سخن قبل از گفتن آن» است که ارتباطی با هم ندارند.
۴) پیام عبارت «دوری کردن از دوستی با انسان جاهل» است. عبارت مقابل هم همین پیام را می‌رساند.

۱۶۱) ۴ نثر در قرن هفتم بیشتر به دو جریان گرایش پیدا کرد، اول: جریان ساده‌نویسی در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصادالعباد، و دوم: جریان پیچیده‌نویسی تاریخی که آثاری مثل تاریخ و صف و تاریخ جهان‌گشا از این دسته‌اند.

۱۶۲) ۱ در قرون ۷ تا ۹ زبان و ادبیات فارسی رو به سستی و نابسامانی نهاد؛ چرا که بسیاری از دانشمندان و ادیبان کشته شدند و دربارهای ادب‌دوست و خاندان‌های فرهنگ‌پرور نبودند.

۱۶۳) ۲ گزینه (۲) یادآور نام کتاب مرصادالعباد از نجم‌الدین رازی معروف به نجم دایه است

۱۶۴) ۱ الف) ورود زبان کوچ و بازار؛ پشم نداشتن کلاه
ب) استفاده از واژگان غیر رایج تا پیش از دوره هندی؛ پل
ج) ورود لغات مربوط به آداب و رسوم هندوان؛ بت - برهمن - رام رام و اشاره به رسوم برهمنان
د) بی‌توجهی به زبان؛ ساختن فعل جعلی معیّب

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اسلوب معادله
۲) حس آمیزی
۴) حسن تعلیل و تلمیح

۱۶۶) ۱ «ستایش خرد» و «شادی‌گرایی» که از بیت گزینه (۱) برمی‌آید، با سبک عراقی متناسب نیست. در سه گزینه دیگر «اعتقاد به قضا و قدر» و نیز «غم هجران» با سبک عراقی تناسب دارد.

۱۶۷) ۱ در همه بیت‌ها هر دو آرایه تشبیه و تشخیص دیده می‌شود.

بررسی بیت‌ها:

الف) تشبیه: گلاب سرشک / من به گل // استعاره: جان‌بخشی به گل تشخیص و استعاره است.

ب) تشبیه: تو به روشنی / تو به شادی / تو به ماه // استعاره: ابر استعاره از معشوق / شکر استعاره از سخن یا جلوه شیرین

ج) تشبیه: عذار به لاله // تشخیص: جان‌بخشی به لاله و سرو تشخیص و استعاره است.

د) تشبیه: معشوق به ستاره // تشخیص: جان‌بخشی به آسمان تشخیص و استعاره است.

۱۶۸) ۱ تشبیه (بیت «ج»): صفحه جهان: اضافه تشبیهی کنایه (بیت «ب»): «دست شفقت بر سر کسی داشتن» کنایه از توجه کردن و عنایت به اوست. «گذشتن سر شاعر از چرخ» کنایه از سعادت‌مندی شاعر است.

مجاز (بیت «الف»): کلک (قلم): مجاز از شعر

استعاره کنایه / مکنیه (بیت «د»): پشت فلک: اضافه استعاری

۱۶۹) ۲ وزن بیت: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

موارد در نظر نیارودن تلفظ «ن»: یزدان، دان، ارکان، آن، بنان
دقت کنیم! «ن» ساکن بعد از مصوت بلند، در تقطیع هجایی در نظر گرفته نمی‌شود

۱۷۰) ۱ وزن بیت‌ها:

الف) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

ب) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

ج) مفعولن فاعلن مفعولن فاعلن

د) فعلاً فاعلاتن فعلاً فاعلاتن

ه) مستعملن فعولن مستعملن فعولن (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن)

■ گزینه درست را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۱۸۰ - ۱۷۶):

۱۷۶ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) جمع «نفس»، «أنفس و نفوس» است. «أنفاس» جمع مکتب «نفس» است. «نفس» معرب است نه مبتنی.
(۳) «کزه» ناپسند شمار، متعدی است نه لازم.
(۴) «تکره» صیغه للمخاطب است نه للغایبه، ثلاثی مجزء است نه مزید.

۱۷۷ ۱ در گزینه (۱) «من» شرطیه نیست؛ چون اگر شرطیه بود، بایستی بر سر جواب شرط جمله اسمیه (هُوَ أَحَدٌ...) حرف «ف» می‌آمد؛ بنابراین این عبارت شرطی نیست. در سایر گزینه‌ها «إِذَا، ما و این» ادوات شرط هستند و اسلوب شرط وجود دارد.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) کسی که عیب‌های مرا به من هدیه کرد، یکی از هم‌شاگردی‌های عزیزم بودا
(۲) هر وقت مهمانی برایت می‌آید، او را گرمی بدار؛ زیرا این از بزرگواری‌های اخلاقی است
(۳) هرچه مورچه در روزهای تابستان جمع می‌کند، در روزهای زمستان به او سود می‌رساند

(۴) اگر هوا آرام شود، با همدیگر به ساحل خواهیم رفت!

۱۷۸ ۳ در گزینه‌های (۲) و (۴) اصلاً جمله اسمیه و یا جملات همراه با فعل ناقص نداریم؛ بنابراین «خبر» هم نخواهیم داشت. در گزینه (۳) «أَحَبُّ» مبتدا است و خبر آن «أنفَع» است که یک اسم تفضیل است. بنابراین در این گزینه خبر یک اسم تفضیل می‌باشد. دقت کنید در گزینه (۱) «أَخ» مبتدا نیست؛ بلکه منادا است و «أَفْضَلُ» مبتدا است و خبر آن «مَنْ» می‌باشد که طبیعتاً اسم تفضیل نیست.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) برادرم؛ برترین دانش‌آموزان کسی است که اخلاقی نیکو دارد!
(۲) هم‌کلاسی من به سلامت‌اش به شدت توجه می‌کند
(۳) محبوب‌ترین بندگان خدا نزد خداوند، سودمندترین آنان برای بندگان است
(۴) پزشکان دقیق‌ترین اطلاعات را پیرامون این موضوع جمع‌آوری کردند!

۱۷۹ ۴ برای منفی کردن فعل مستقبل، باید از «لَنْ» + فعل مضارع بدون «ت» یا «سَوْفَ» استفاده کنیم، بنابراین منفی «سَتِرْجِعَنَّ» می‌شود: «لَنْ يَرْجِعَنَّ».

۱۸۰ ۲ در گزینه (۲) با توجه به فعل امر «إِحْمِنِي» مرا حفظ کن، قطعاً «رَبِّ» مناداست. در سایر گزینه‌ها منادا وجود ندارد.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) پروردگار من، با علوم سودمند قلب من را روشن ساخت!
(۲) پروردگارا! مرا از بدی‌های اتفاقات (اتفاقات ناگوار) حفظ کن!
(۳) پروردگار من، امروز را برایت مبارک و فرخنده قرار دارد (رقم زد)
(۴) پروردگار من، به آن‌که از او یاری طلبید، یاری رساند!

تاریخ

۱۸۱ ۳ در روزهای تاسوعا و عاشورای سال ۱۳۵۷، میلیون‌ها تن از مردم در شهرهای مختلف، از جمله تهران، با شرکت در تظاهراتی مسالمت‌آمیز سقوط حکومت پهلوی و برقراری حکومت اسلامی را فریاد زدند. این تظاهرات عظیم دولت آمریکا را به این نتیجه رساند که روی کار آوردن دولت نظامی از بهاری نتیجه‌ای نداشته است؛ به علاوه، مردم ایران متحد و در اطاعت از رهبر خود مصمم و جدی هستند و بالاخره این‌که آمریکا برای حفظ منافع خود در ایران باید به فکر مهرة دیگری غیر از محمدرضا شاه باشد.

۱۸۲ ۱ پس از تسخیر سفارت آمریکا (۱۳ آبان ۱۳۵۸)، مهندس بازرگان و اعضای کلینت او که با این اقدام موافق نبودند، استعفا کردند و شورای انقلاب مسئولیت اداره کشور و تکمیل روند استقرار نظام سیاسی جدید را عهده‌دار شد ← پس گزینه صحیح، واقعه‌ای است که پس از ۱۳ آبان ۱۳۵۸ اتفاق افتاده است. با برگزاری انتخابات اولین دوره مجلس خبرگان رهبری (آذر ۱۳۶۱) و تشکیل مجلس خبرگان رهبری، تمامی ارکان سیاسی کشور مطابق قانون اساسی شکل گرفتند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) در مرداد ۱۳۵۸، اولین نماز جمعه در تهران به امامت آیت‌الله طالقانی برگزار شد.
(۳) همه‌پرسی برای تعیین نظام سیاسی کشور، در ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸ و به دست دولت موقت انجام شد.
(۴) مجلس خبرگان قانون اساسی از مرداد ۱۳۵۸ کار تدوین قانون اساسی جدید را آغاز کرد.

۱۸۳ ۴ شاه پس از سرکوب تظاهرات دانشجویان و دانش‌آموزان در مقابل دانشگاه تهران (۱۳ آبان)، ارتشید غلامرضا اژه‌اری را جانشین شریف‌امامی کرد تا وی با برقرار کردن حکومت نظامی، از سرعت حرکت انقلاب بکاهد.

۱۸۴ ۲ در سال ۱۳۵۴ ش. (۱۹۷۵ م.) ایران و عراق برای پایان دادن به اختلافات مرزی و رفع مناقشه بر سر اروندرود، قراردادی را با میاتجی‌گری دولت الجزایر امضا کردند. این قرارداد به قرارداد ۱۹۷۵ یا قرارداد الجزایر معروف است.

۱۸۵ ۳ دریدلان نیروی دریایی ارتش در نخستین ماه‌های جنگ، با پشتیبانی نیروی هوایی در عملیاتی موسوم به «مروارید»، اسکله‌های عراق را منهدم و نیروی دریایی صدام را نابود کردند.

۱۸۶ ۱ در سال‌های پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تا اوایل دهه ۱۳۴۰، دولت آمریکا با وادار کردن حکومت پهلوی به اجرای برنامه‌های پیشنهادی خود، زمینه تسلط بر ایران و حفظ و تقویت این حکومت را فراهم کرد. پیوستن ایران به پیمان بغداد (سنّتو)، تأسیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک)، اعطای کمک‌های نظامی و مالی به ایران و اجرای بعضی اصلاحات در کشور ما، از جمله این برنامه‌ها بود.

توجه: مورد «الف» نادرست است، زیرا نام پیمان موردنظر، پیمان بغداد یا سنّتو است، نه ناتو.

۱۸۷ ۲ با وجود محدودیت‌های امنیتی، امام خمینی طی نطقی در عصر عاشورا در قم، شخص شاه را مخاطب قرار دادند و از تسلط آمریکا و اسرائیل بر حکومت پهلوی پرده برداشتند.

۱۸۸ ۱ خبر ارتحال حضرت امام را یادگار گرامی ایشان حجت‌الاسلام سید احمد خمینی به اطلاع مردم ایران و جهان رساند.

۱۸۹ ۴ مهم‌ترین انگیزه صدام برای هجوم نظامی به ایران و هدف‌های او از این هجوم عبارت بودند از:

- حاکمیت بر آبراه مهم اروندرود، دسترسی و تسلط بر خلیج فارس و جدایی جزایر سه‌گانه ابوموسی، تنب کوچک و بزرگ و استان خوزستان از ایران؛
- تضعیف و نابودی انقلاب اسلامی و جلوگیری از انتشار افکار انقلابی در میان مردم عراق و مسلمانان سایر کشورها؛
- رسیدن به رهبری جهان عرب و ایفای نقش ژاندارمی در منطقه.

۱۹۹ ۱ مصریان باستان خدایان زیادی را می‌پرستیدند. حداقل نام چندین هزار خدا در نوشته‌های مصری شناسایی شده است. البته مردم مصر، خدایانشان را **مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سومری می‌پنداشتند**. شاید به این سبب که زندگی در اطراف نیل آسان‌تر و مطبوع‌تر از زندگی در کناره‌های دجله و فرات بود.

توجه: برای درستی هیچ‌یک از گزینه‌های دیگر، شواهدی وجود ندارد.

۲۰۰ ۳ یونانیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند. مهم‌ترین این خدایان، دوازده خدایی بودند که در کوه المپ جای داشتند و در رأس آنان، «زئوس» خدای آسمان و آذرخش بود. مردم هر دولت - شهر یکی از خدایان مستقر در المپ را به عنوان خدایی محافظ شهر خود ستایش می‌کردند. مثلاً آتنا، خدا بانوی خرد، محافظ شهر آتن به شمار می‌رفت. یونانیان به احترام خدایان و برای بزرگداشت قهرمانان خویش، جشن‌ها و مسابقه‌های مختلفی را برگزار می‌کردند. مشهورترین آن‌ها، بازی‌های المپیک بود که هر چهار سال یک بار در دولت - شهر المپیا برگزار می‌گردید.

۲۰۱ ۲ خلیفه اول (ابوبکر) اندکی بیش از دو سال خلافت کرد. او در واپسین لحظات زندگی، طی وصیت‌نامه مکتوبی، عمر بن خطاب را به جانشینی خود معرفی کرد.

۲۰۲ ۴ معاویه برای رسیدن به اهداف قدرت‌طلبانه‌ای که در سر داشت، خود را خون‌خواه عثمان، خلیفه سوم، معرفی می‌کرد، در حالی که از کمک به عثمان در مقابل معترضان خودداری کرده بود.

۲۰۳ ۳ در مرحله سنجش اعتبار و نقد روایت‌کننده، پژوهشگران و مورخان، موضوعاتی نظیر ویژگی‌های هویتی روایت‌کننده خبر، محل تولد و زندگی، گرایش فکری، مذهبی و سیاسی و جایگاه علمی او را مورد بررسی قرار می‌دهند. یکی از کارهای مورخان در نقد روایت‌کننده، تعیین فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر است.

تذکر: گزینه (۳) مربوط به مرحله «سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی» است.

۲۰۴ ۴ رسول خدا (ص) در واپسین روزهای زندگی خود دستور داد سپاه اسلام به منظور مقابله با تهدیدات رومیان به سوی سرحدات شام حرکت کند و **أسامه بن زید را که در آغاز جوانی بود، به فرماندهی آن سپاه منصوب کرد.**

۲۰۵ ۱ زیدابن ابیه، پسرش عبیدالله، حجاج‌بن یوسف ثقفی و یوسف‌بن عمر از جمله معروف‌ترین والیان اموی بودند که بر عراق و ایران فرمان راندند و به ایرانیان، خواه مسلمان و خواه غیرمسلمان ظلم زیادی کردند.

۲۰۶ ۲ **بررسی عبارت‌هاک نادرست:** الف) بیت‌الحکمه در اصل برای ترجمه آثار علمی و فرهنگی تمدن‌های دیگر به زبان عربی به وجود آمده بود.

ب) تحت تأثیر تعالیم اسلام و مجموعه‌ای از امکانات و حمایت‌های مادی و معنوی که در دوره نخست خلافت عباسی فراهم آمد، تحول فکری و علمی عظیمی در میان مسلمانان ایجاد شد.

د) این گزاره مربوط به اهداف حکومت فاطمیان می‌باشد و به خلافت عباسی ارتباطی ندارد.

۲۰۷ ۲ اختراع خیش آهنی، بهره‌گیری وسیع از اسب در امور زراعی و استفاده درست از کود حیوانی موجب بهبود کشاورزی و افزایش محصول شد.

توجه: گزینه (۲) یعنی «جدا کردن تمام بنادر و سواحل ایرانی خلیج فارس از خاک ایران» نادرست است، زیرا طبق متن کتاب، «حاکمیت بر آبراه مهم اروندرود، دسترسی و تسلط بر خلیج فارس و جدایی جزایر سه گانه ابوموسی، تنب کوچک و بزرگ و استان خوزستان از ایران» هدف صدام بوده، نه جدایی تمام بنادر ایرانی خلیج فارس.

۱۹۰ ۲ با خلع بنی‌صدر، محمدعلی رجایی در دومین دوره انتخابات ریاست جمهوری پیروز شد (۲ مرداد ۱۳۶۰) و محمدجواد باهنر را مأمور تشکیل کابینه کرد. دوره ریاست جمهوری رجایی خیلی کوتاه بود؛ ایشان به همراه نخست‌وزیر و یاور انقلابی خود در انفجار دفتر نخست‌وزیری توسط منافقین در ۸ شهریور ۱۳۶۰ به شهادت رسید.

۱۹۱ ۴ قرن‌ها پیش از هخامنشیان، به دستور حمورابی پادشاه بابل، مجموعه‌ای از قوانین در زمینه‌های گوناگون زندگی اجتماعی تدوین شده بود و اتفاقاً لوح سنگی آن قوانین در شوش، پایتخت سلسله‌های ایلام و هخامنشی کشف شده است.

۱۹۲ ۱ خاندان هخامنشی از زمان پادشاهی اردشیر دوم که از ۴۰۴ تا ۳۵۸ ق.م. حکومت می‌کرد، دچار تفرقه درونی شد.

۱۹۳ ۲ انوشیروان علاقه زیادی به مباحث فلسفی و دینی نشان می‌داد. او ضمن پناه دادن به تعدادی از فیلسوفان یونانی که بر اثر تنگ‌نظری امپراتور روم، به ایران پناهنده شده بودند، با آنان به گفت‌وگوی علمی پرداخت.

۱۹۴ ۳ حکومت ساسانی، طبقات و قشرهای اجتماعی را به شدت زیر نظر داشت. در چنین جامعه‌ای، تحرک اجتماعی و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر، ممنوع و یا دست کم، بسیار دشوار بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مربوط به دوره هخامنشیان می‌باشد.
۲) اشراق‌زادگان فقط به امور جنگی، دیوانی، ورزش‌های رزمی، شکار و بزم می‌پرداختند. عبارت «تولیدی و خدماتی» نادرست و مربوط به طبقه فرودست است.
۴) طبقه فرادست و حاکم، در مقایسه با گذشته، گسترش چشمگیری یافت.

۱۹۵ ۲ پژوهشگران با مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن، دریافته‌اند که سنگ‌تراشان هنرمندی که در خدمت هخامنشیان بوده‌اند، از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به ویژه نقش برجسته‌های آشوری، الهام و الگو گرفته‌اند.

توجه: تمام گزینه‌های دیگر، از ویژگی‌های معماری و هنر هخامنشی است، اما هیچ‌کدام، از مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن حاصل نشده است.

۱۹۶ ۱ در حدود ۵ هزار سال پیش، نخستین شهرها در فلات ایران به وجود آمد. شوش و چغامیش در خوزستان؛ شهداد و جیرفت در کرمان؛ شهر سوخته در سیستان و سیلک در کاشان از جمله این شهرها بودند.

۱۹۷ ۴ موزه‌ها، مهم‌ترین مکان گردآوری، نگهداری، مرمت، مطالعه و نمایش آثار باستانی هستند.

تذکر: آثار باستانی در موزه‌ها داد و ستد (خرید و فروش) نمی‌شوند!

۱۹۸ ۲ رومیان در آغاز، گاه‌شماری دقیقی نداشتند، به همین دلیل در سال ۴۶ ق.م. امپراتور روم (زولیوس سزار) دستور داد گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شود. حدود دو قرن پس از آن که امپراتوری روم دین مسیحیت را رسمیت بخشید، در سال ۵۲۵ م. تولد حضرت مسیح به عنوان مبدأ گاه‌شماری رومیان (مسیحیان) تعیین شد. حدود ۱۰۰۰ سال بعد، پاپ گرگوار سیزدهم به کمک منجمان بار دیگر گاه‌شماری مسیحیان را اصلاح کرد.

۲۱۸) ۳ از خصوصیات ماهواره لندست: تقریباً هر ۲۴ ساعت یک بار به دور کره زمین می‌چرخد و با استفاده از نور روز از تمام زمین تصویربرداری می‌کند.

۲۱۹) ۱ برخی از پدیده‌های سطح زمین که چشم انسان قادر به مشاهده آن‌ها نیست، به صورت تصاویر رقومی و ماهواره‌ای قابل ثبت و نمایش هستند.

۲۲۰) ۴ بررسی عبارتهای نادرست:

ج) سنجنده‌های ماهواره قادرند طیف‌های نامرئی مثل فرورسرخ و فرابنفش را دریافت و ثبت کنند.

د) پدیده‌های نامرئی مانند انرژی زمین گرمایی، گازهای موجود در جو و جریان‌های هوایی و نظایر آن قابل شناسایی‌اند.

۲۲۱) ۳ برخی از خصوصیات مرحله طرح سؤال و بیان مسئله:

۱- پژوهشگر ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند و بهتر است صورت مسئله به شکل سؤالی نوشته شود.

۲- پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد و مطالعه سابقه، پیشینه مسئله مورد نیاز است.

توجه: مورد «الف» مربوط به مرحله سوم و مورد «ب» مربوط به مرحله دوم تحقیق است.

۲۲۲) ۲ بررسی عبارت نادرست:

ب) ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی و هم‌چنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است.

۲۲۳) ۲

گنبد نمکی جاشک - خور موج (استان بوشهر)

۲۲۴) ۴ توده هوای سودانی از دریای سرخ در دوره سرد و توده هوای مرطوب غربی از دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس در دوره سرد به کشور ایران می‌رسد.

۲۲۵) ۲ الف) عمق آن گاهی تا ۲۰۰۰ متر هم می‌رسد ← دریای عمان

ب) طول آن حدود ۹۰۰ کیلومتر و عرض متوسط آن ۲۵۰ کیلومتر است ← خلیج فارس

ج) از سطح آب‌های آزاد ۲۸ متر پایین‌تر است ← دریای خزر

د) امکان ساخت و توسعه بدون محدودیت بنادر در آن‌جا فراهم است ← دریای عمان

۲۲۶) ۴

$100 \times \frac{\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان مولید}}{\text{کل جمعیت}} = \text{رشد طبیعی جمعیت}$

$$x = \frac{3,000,000 - 1,000,000}{8,000,000} \times 100 = \frac{2,000,000}{8,000,000} \times 100 = 25\%$$

$$\frac{70}{2/5} = 28 \Rightarrow \text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت} = \frac{70}{2/5} = 28$$

نرخ رشد جمعیت

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در طول قرون وسطا، کشاورزی پیوسته پیشرفت کرد، اما این پیشرفت چندان محسوس نبود.

۳) هر سال حدود یک سوم تا نیمی از زمین به منظور بازیابی قوت زمین زیر کشت نمی‌رفت.

۴) حطی و گرسنگی پیوسته اتفاق می‌افتاد و وضعیت نامناسب جاده‌ها و حمل و نقل موجب تشدید آن می‌شد.

۲۰۸) ۱ در دوره ایلخانان به ویژه به دنبال کوشش‌های علمی و فرهنگی خواجه نصیرالدین توسی، تشیع در ایران گسترش یافت.

۲۰۹) ۴ در دوره صفوی، هنر خوشنویسی در کنار هنر نگارگری به اوج شکوفایی رسید و هنرمندانی چون میرعلی هروی و میرعماد حسنی قزوینی آن را به کمال رسانیدند.

در شاهنامهٔ تهماسبی، دویست و پنجاه نقاشی مینیاتور وجود دارد که توسط هنرمندان برجسته‌ای چون سلطان محمد تبریزی، جلال‌الدین میرک و دیگران به تصویر درآمده‌اند.

۲۱۰) ۳ شاه عباس دوم، پسر و جانشین شاه صفی، اگرچه نسبت به پدر شجاعت و لیاقت بیشتری داشت و قندهار را پس گرفت، اما نتوانست روند ضعف و انحطاط حکومت صفویان را متوقف سازد.

جغرافیا

۲۱۱) ۳ اقدامات بعد از وقوع زمین‌لغزش:

- ۱- شبکه زهکشی سطح توده لغزش ساماندهی شود.
- ۲- برای پیشگیری از خطرات آتی، لازم است استعداد لغزش مجدد ارزیابی شود
- ۳- تعمیر و بازسازی منطقه به ویژه در صورت تخریب تأسیسات زیربنایی مثل خطوط آب، برق و گاز

۲۱۲) ۳ روش غیرسازه‌ای:

- ۱- اجرای روش‌های آب‌خیزداری و تقویت پوشش گیاهی حوضه
- ۲- تعیین حریم توسعه برای رودخانه‌ها، تعیین محدوده‌های سیل‌گیر و نقشه‌های حریم سیل‌گیری
- ۳- ایجاد پایگاه‌های نجات و امداد در مناطق سیل‌خیز و ...

۲۱۳) ۴ دلیل اصلی افزایش خسارت‌های ناشی از سیلاب‌ها، فعالیت‌های نابخردانهٔ انسانی، مانند از بین بردن پوشش گیاهی، تغییر کاربری اراضی و ساخت و سازها در حریم سیل‌گیر رودخانه‌ها بوده است.

۲۱۴) ۴ در سال‌های اخیر، استانداری هر استان با نصب میله‌هایی برای رودخانه‌های سیل‌خیز، حریم سیل‌گیر تعیین کرده است.

۲۱۵) ۴ مدیریت در زمان وقوع زمین‌لرزه:

- ۱- بعد از پناه گرفتن باید با دو دست از سر خود مواظبت کنیم و محل پناهگاه را تا پایان زمین‌لرزه ترک نکنیم.
- ۲- در خیابان از ساختمان‌های بلند و تیرهای چراغ‌برق و تابلوی مغازه‌ها فاصله بگیریم و ...

۲۱۶) ۲ مهم‌ترین عامل تهدیدکنندهٔ بخش کشاورزی در کشور ما خشکسالی است.

۲۱۷) ۴ سنجش از دور، دانش و فن جمع‌آوری اطلاعات از پدیده‌های سطح زمین از طریق مشاهدهٔ غیرمستقیم با استفاده از سنجنده‌ها و پردازش اطلاعات دریافت‌شده است.

۲۲۷) ۲ در سال ۱۳۱۶، تقسیمات کشوری ایران شامل استان، شهرستان، بخش، دهستان و قصبه بود.

۲۲۸) ۲ جنگ و بیماری سبب از بین رفتن شهر بیشاپور شد.

۲۲۹) ۴ الف) بخش صنعت محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می‌رود.

ب) نهاد آموزش و پرورش از مهم‌ترین نظام‌های اجتماعی هر جامعه محسوب می‌شود.

ج) ایران امروزه با وجود بیش از ۷۰ نوع ماده معدنی، یکی از قدرت‌های برتر معدنی جهان است.

۲۳۰) ۲ بررسی عبارتهای نادرست،

الف) پیکره‌بندی طبیعی این سرزمین، برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی، وجود کوه‌های بلند، دشت‌های وسیع، سواحل گوناگون و بیابان‌های شگفت‌انگیز گردشگری زمین‌گردی (ژئوتوریسم) را ایجاد کرده است.

د) در کشور ایران، بیش از یک میلیون اثر باستانی و تاریخی وجود دارد.

۲۳۱) ۲ قوم پشتون ← در کشورهای افغانستان و پاکستان

بیابان لوت ← در استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمان و خراسان جنوبی

۲۳۲) ۲ بررسی عبارتهای نادرست،

الف) در سال ۱۹۹۲ دمای ۵۸ درجه سانتی‌گراد برای العزیزیه واقع در کشور لیبی در صحرای بزرگ آفریقا به عنوان یکی از گرم‌ترین نقاط جهان ثبت شده است. بیابان لوت با ۷۰ درجه سانتی‌گراد در سال ۲۰۰۹ به عنوان داغ‌ترین نقطه زمین ثبت شده است.

د) بیشتر بیابان‌های سرد در جهان بالاتر از ۳۰ درجه شمالی و پایین‌تر از ۳۰ درجه جنوبی کره زمین قرار دارند (نقشه صفحه ۳۲ و ۳۳).

۲۳۳) ۲ نخجوان در جمهوری آذربایجان ← خودمختار (ویژه)

اتحادیه اروپا ← فراملی

۲۳۴) ۱ بررسی عبارتهای نادرست،

الف) وایتکر، بوم‌شناس، زیست‌بوم‌ها را براساس دما و بارش طبقه‌بندی کرد.

ج) انرژی دریافتی روزانه در مناطق نزدیک قطبی حدود ۱۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع و در مناطق استوایی ۸۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است.

۲۲۵) ۳ معروف‌ترین و مهم‌ترین زبان خانواده آفروآسیایی، زبان عربی است و مهم‌ترین تغییرات تاریخی در الگوهای زبانی جهان در قرن ۱۵ و ۱۶ میلادی معروف به «عصر اکتشافات جغرافیایی» آغاز شد.

۲۳۶) ۱ رور ← اروپای غربی

قفقاز ← روسیه و اروپای شرقی

کلکته ← مشرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا

ولگا ← روسیه و اروپای شرقی

۲۲۷) ۳ برخی از خصوصیات کشورهای پیرامون:

۱- عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام‌اند و از نظر فناوری‌های نوین در سطح پایین‌تری قرار دارند.

۲- کمبود نیروی کار ماهر و متخصص و زیرساخت‌ها و تجهیزات لازم برای توسعه صنعتی

۲۲۸) ۲ الف) شکل صورت سؤال مربوط به خط مرزی تالوگ است.

ب) خط مبنا پایین‌ترین حد جزر در دریاست.

ج) منطقه انحصاری اقتصادی ۱۸۸ مایل دریایی است.

۲۲۹) ۴ برخی از خصوصیات نظام سیاسی یکپارچه:

۱- کشور به واحدهای سیاسی و اداری کوچک‌تر مانند استان و شهرستان تقسیم می‌شود.

۲- اختیارات محلی محدود و نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرکز است.

۲۴۰) ۲ کشور حائل ← لهستان

کشور فشرده (جمع و جور) ← لهستان

کشور دنباله‌دار ← تایلند

جامعه‌شناسی

۲۴۱) ۳ فقه شیعه در ایران همواره نقش مهمی در تعیین نوع رابطه مردم با قدرت‌های داخلی و خارجی داشته و در قرن بیستم توانسته است نظریات لازم برای دو انقلاب اجتماعی را پدید آورد: انقلاب مشروطه و انقلاب اسلامی. در آغاز

قرن بیستم، میرزای نائینی با توجه به واقعیت‌های اجتماعی ایران با استفاده از فقه نظام مشروطه را تبیین کرد و امام خمینی (ره) با توجه به شرایط اجتماعی پایان قرن بیستم، مسئله ولایت فقیه و انقلاب اسلامی را طرح نمود. مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران موجب شد که براساس این دو نظریه فقهی، دو انقلاب اجتماعی در یک قرن در جامعه ایران شکل بگیرد.

علوم اجتماعی جهان اسلام برخلاف علوم اجتماعی جهان متجدد با رویکرد تبیینی از سطوح مختلف عقل استفاده می‌کند و تبیین را به تبیین تجربی محدود نمی‌داند.

از نظر علامه طباطبایی، عقل عملی به انسان در انجام عملش یاری می‌رساند و در این مسیر پدیده‌هایی را ایجاد می‌کند که در علوم اجتماعی بررسی می‌شوند. او چنین پدیده‌هایی را که با قرارداد و اعتبار عقل عملی ایجاد می‌شوند، «اعتباریات» می‌نامد؛ مانند گروه، خانواده، قانون و جامعه.

۲۴۲) ۱ عقلانیت در جهان اسلام با وجود تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشن‌نگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد، بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.

رویکرد انتقادی برای داوری درباره ارزش‌ها به معیار جهان‌شمولی که فراتر از محصولات اجتماعی و تاریخی انسان‌ها باشد، دسترسی ندارد.

فقه شیعه در ایران همواره نقش مهمی در تعیین نوع رابطه مردم با قدرت‌های داخلی و خارجی داشته است.

عقل در معنای خاص، قوه‌ای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد.

۲۴۳) ۲ علوم ابزارهای روزمره جامعه اسلامی را برطرف می‌کنند، مانند علم پزشکی، علوم فنی و مهندسی و علوم پایه که به نوعی مادر این علوم به شمار می‌آیند، از جمله علوم نافع‌اند. اما علوم نافع در جهان اسلام به این علوم محدود نمی‌شود. علومی که درباره حقیقت انسان و آغاز و انجام او سخن می‌گویند نیز علم نافع محسوب می‌شوند. این دسته از علوم یعنی علم به نفس، علم توحید و علم به مبدأ و معاد، از نافع‌ترین علوم دانسته شده‌اند.

۲۴۴) ۴ مدینه ضاله جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد. در مدینه ضاله، نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردند و آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.

فارابی علم اجتماعی را زیرمجموعه علوم انسانی می‌دانسته و آن را «علم مدنی» نامیده است.

اصل انقباض و انبساط فلزات در علوم طبیعی و عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی و ... به کمک عقل ابزاری درک می‌شوند.

۲۵۲ ۳

علوم اجتماعی جهان متجدد	علوم اجتماعی جهان اسلام
علوم اجتماعی را شبیه علوم طبیعی می‌دانند و تفسیر را در تقابل با تبیین می‌دانند.	هر تفسیری را نوعی تبیین و استدلال عقلانی می‌شمارند، زیرا تفسیر را هم نیازمند استدلال می‌داند.
دانش علمی را به دانش حسی و تجربی محدود می‌کنند و علوم اجتماعی آنان از نوع تبیینی است.	از ظرفیت جهان‌شمول عقل نظری، عقل عملی و وحی برای داوری ارزش‌ها استفاده می‌کند.

۲۵۳ ۲ علوم اجتماعی جهان اسلام درباره ارزش‌ها، هنجارها و

آرمان‌های فرهنگ‌های مختلف می‌تواند داوری کند.

از نظر علامه طباطبایی، عقل عملی به انسان در انجام عملش یاری می‌رساند و در این مسیر پدیده‌هایی را ایجاد می‌کند که در علوم اجتماعی بررسی می‌شوند.

فقه شیعه در ایران همواره نقش مهمی در تعیین نوع رابطه مردم با قدرت‌های داخلی و خارجی داشته و در قرن بیستم توانسته است نظریات لازم برای دو انقلاب اجتماعی را پدید آورد: انقلاب مشروطه و انقلاب اسلامی.

۲۵۴ ۳ علوم انسانی را ایجاد می‌کند ← عقل عملی

درباره هنجارها، ارزش‌ها و آرمان‌های جوامع مختلف داوری علمی می‌کند و رویکرد انتقادی به جامعه خود و دیگر جوامع دارد ← علم مدنی

ارزیابی وضعیت حقوق انسانی و آزادی در مناسبات و روابط انسانی ← عقل انتقادی

علمی که درباره حقیقت انسان و آغاز و انجام او سخن می‌گویند، علم نافع محسوب می‌شوند. این دسته از علوم یعنی علم به نفس، علم توحید و علم به مبدأ و معاد، از نافع‌ترین علوم دانسته شده‌اند.

۲۵۵ ۲ در مدینه جاهله، علم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد و این

جوامع از علوم عقلی بی‌بهره‌اند.

۲۵۶ ۲ اخلاق: مربوط به جهان ذهنی؛ هر یک از ما دانسته‌ها،

تجربه‌ها و خلقیات ویژه‌ای داریم که افراد دیگر با ما در آن‌ها شریک نیستند.

فرهنگ توحیدی: مربوط به جهان فرهنگی؛ هر فرهنگی به نوع خاصی از عقاید اجازه بروز می‌دهد.

جهان تکوینی: از نظر متفکران مسلمان، جهان تکوینی به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌شود.

ظرفیت‌های الهی و آسمانی: مربوط به جهان ماورای طبیعت است.

۲۵۷ ۲ فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر

دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ سلطه یا استکبار است.

فرهنگ صهیونیسم نژاد خاص را مورد توجه قرار می‌دهد و با رویکرد دنیوی خود، دیگران را در خدمت به آن نژاد به کار می‌گیرد.

فرهنگ سرمایه‌داری، کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون آن به خدمت می‌گیرد.

۲۵۸ ۳ بنیان‌های هستی‌شناسی فرهنگ اسلام: فرهنگ توحیدی

که از خداوند یکتا حکایت دارد. خداوندی که خدای قوم و قبیله خاصی نیست، بلکه خداوند همه آدمیان و پروردگار همه جهان‌ها است.

بنیان‌های انسان‌شناسی فرهنگ اسلام: انسان مسئول آباد کردن این جهان و موظف به پرهیز از فساد در آن است.

۲۴۵ ۲ این خلدون با استفاده از تجربه تاریخی جوامع پیرامون خود از

«عصبیت» به عنوان عامل شکل‌گیری جوامع یاد می‌کند.

در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای اصلاح یک رابطه ظالمانه استفاده کنیم. این عبارت به عقل انتقادی اشاره می‌کند.

فراابی با نگاه انتقادی به جوامع زمان خود می‌نگرد، اما رویکرد کنت مانند این خلدون حسی و تجربی است.

۲۴۶ ۱ بررسی عبارتهای نادرست:

(ب) فراابی جوامعی را که از علوم عقلی بی‌بهره‌اند، «مدینه جاهله» نامیده است. در جوامع جاهله علم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد، اما علمی که از ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید، وجود ندارد.

(ج) ابوریحان بیرونی در کتاب تحقیق ماللهند با روش تجربی و تفهیمی، فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد و با استفاده از روش عقلی، به ارزیابی انتقادی این فرهنگ نیز پرداخت. روش ابن خلدون در علوم اجتماعی مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت.

۲۴۷ ۱ قرآن کریم انسان‌ها را به مشاهده آثار و رفتار جوامع

مختلف و تعقل درباره آن‌ها تشویق کرده است. بنابراین، قرآن هم حس و تجربه را از ابزارهای علم اجتماعی می‌داند و هم از عقل و وحی به عنوان دو ابزار علمی دیگر یاد می‌کند.

ابن خلدون در مطالعات خود به روش عقلی توجه چندانی نداشت و بیشتر از روش حسی و تجربی استفاده می‌کرد. رویکرد ابن خلدون، انتقادی نیست و جامعه‌شناسی او در مقایسه با جامعه‌شناسی فراابی محافظه‌کارانه است.

ابوریحان بیرونی در کتاب تحقیق ماللهند با روش تجربی و تفهیمی، فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد و با استفاده از روش عقلی، به ارزیابی انتقادی این فرهنگ نیز پرداخت.

۲۴۸ ۲ گاهی عقل را در یک معنای عام به کار می‌برند که هرگونه

تلاش ذهنی و فکری را شامل می‌شود که هم عالمان در دانش علمی از آن استفاده می‌کنند و هم عموم مردم در دانش عمومی از آن بهره می‌برند.

علوم طبیعی بر مبنای تجربه، آزمایش و مشاهدات انسان‌ها شکل گرفته‌اند.

ابن خلدون در مطالعات خود به روش عقلی توجه چندانی نداشت و بیشتر از روش حسی و تجربی استفاده می‌کرد و بنابراین از جامعه آرمانی سخنی نگفت.

۲۴۹ ۲ از نظر علامه طباطبایی، عقل عملی به انسان در انجام عملش

یاری می‌رساند و در این مسیر پدیده‌هایی را ایجاد می‌کند که در علوم اجتماعی بررسی می‌شوند. او چنین پدیده‌هایی را که با قرارداد و اعتبار عقل عملی ایجاد می‌شوند، اعتباریات می‌نامد؛ مانند گروه، خانواده، قانون و جامعه. اعتباریات دو

ویژگی دارند: به خواست و اراده انسان به وجود می‌آیند؛ دارای آثار و پیامدهای غیرارادی هستند.

۲۵۰ ۲ رویکرد انتقادی برای داوری درباره ارزش‌ها به معیار

جهان‌شمولی که فراتر از محصولات اجتماعی و تاریخی انسان‌ها باشد، دسترسی ندارد.

۲۵۱ ۴ هرگز جامعه‌ای بدون تأمین میزانی از عفت، شجاعت، حکمت

و عدالت روی سعادت دنیوی و اخروی را نخواهد دید ← عقل عملی

در طبیعت و جامعه هیچ رخدادی، خودبه‌خودی و بدون علت رخ نمی‌دهد ← عقل نظری

قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت. قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود. آنان با اتکا به این قدرت، می‌کوشیدند مظاهر دینی و اسلامی را از بین ببرند و ساختارهای اجتماعی پیشین را حذف و ساختارهای اجتماعی جدیدی ایجاد کنند.

مفهوم امت و ملت اسلامی برای منورالفکران غربگرا بی‌معنا یا منفور بود و در مقابل، به ناسیونالیسم که اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد بود، روی آورده بودند.

بیدارگران نخستین، با وجود رویکرد اعتراض‌آمیز به غرب، از فرهنگ غرب شناخت عمیقی نداشتند.

۲۶۴ ۴ در جریان انقلاب مشروطه، نزاع و رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غربگرا به وجود آمد.

جنبش عدالتخانه از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب اجتماعی بود با اوج‌گیری این جنبش، منورالفکران غربزده به آن پیوستند و در جریان بست‌نشینی در سفارتخانه انگلستان، نام مشروطه را برای آن برگزیدند.

امام خمینی (ره) به عنوان یک مرجع دینی، مردم و عالمان را از موضع مقاومت منفی به فعالیت رقابت‌آمیز بازگرداند. این فعالیت رقابت‌آمیز، با اعتراض به کاپیتولاسیون و رفتار استعماری شاه آغاز شد.

مشکل عدالتخانه این بود که رفتار عادلانه را به کسانی تحمیل می‌کرد که با معیارهای الهی به قدرت نرسیده بودند.

۲۶۵ ۱ کشورهای غربی در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود، فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کردند. نظریه «پایان تاریخ» فوکویاما همین معنا را القا می‌کرد.

از دیدگاه کنت، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است.

نظریه «جنگ تمدن‌ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی، توجیه می‌نمود و از این طریق، هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم، نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌کرد.

ریکاردو، اقتصاددان مخالف دخالت دولت در اقتصاد، حتی افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند.

۲۶۶ ۳ عدم توجه ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات الهی ← اومانیزم

وجه مشترک همه شکل‌های روشنگری مدرن در معنای خاص، کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی ← سکولاریسم پنهان

۲۶۷ ۱ رونق بخشیدن به اقتصاد تسلیحاتی کشورهای توسعه‌یافته صنعتی ← جنگ سرد بین دو بلوک شرق و غرب به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی این دو

خطا بودن نظریه کنت ← وقوع دو جنگ جهانی

انتقال جنگ از کشورهای غربی به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی که در دوران استعمار تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته بودند ← پس از فروپاشی بلوک شرق

۲۶۸ ۳ اشتراک انقلاب فرانسه و انقلاب اکتبر روسیه ← خصلت سکولار اشتراک انقلاب فرانسه و انقلاب اسلامی ایران ← نخستین انقلاب

اشتراک جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم و انقلاب‌های مدرن ← خصلت سکولار

بنیان‌های معرفت‌شناسی فرهنگ اسلام: عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است و پیامبران برای شکوفایی عقل آدمیان، اجرای عدالت و جلوگیری از حاکمیت مستکبران مبعوث شده‌اند.

بنیان‌های هستی‌شناسی فرهنگ معاصر غرب: سکولاریسم، پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر است.

بنیان‌های انسان‌شناسی فرهنگ معاصر غرب: اومانیزم، مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب است.

بنیان‌های معرفت‌شناسی فرهنگ معاصر غرب: روشنگری در معنای خاص، به معنای معرفت‌شناسی پذیرفته‌شده در فرهنگ غرب است که شکل‌های مختلفی دارد و وجه مشترک همه آن‌ها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

۲۵۹ ۴ نظریه‌پردازان لیبرال مثل مالتوس و راسل، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند. آنان حتی کمک به مستمندان را بیهوده می‌دانستند.

اندیشمندان علوم اجتماعی مانند مارکس و آیزایا برلین لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرده‌اند.

جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار می‌دادند.

لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت.

۲۶۰ ۱ نظریه «جنگ تمدن‌ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد. هانتینگتون از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند. از نظر او در این مرحله، رقابت‌ها و درگیری‌ها، بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ (نه بین دولت - ملت‌ها) به وقوع خواهد پیوست و در این میان، فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

۲۶۱ ۲ بحران زیست‌محیطی، ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت، ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد و به آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هم‌چون مهاجرت، حاشیه‌نشینی، بیکاری، فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای منجر شد.

۲۶۲ ۳ در نیمه دوم قرن بیستم با روشن شدن این‌که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت. آشکار شد علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست، بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد.

جامعه‌شناسان قرن نوزدهم روش تجربی خود را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می‌دانستند.

در نیمه اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری‌های ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.

۲۶۳ ۴ اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول، به دلیل گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان نبود، بلکه از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

۲۸۱) ۳ طبق عقیده ملاصدرا، واقعیت خارجی، مصداق مفهوم «وجود» است.

کثرت موجودات اشاره به ماهیت و چیستی اشیاء دارد و بیانگر این است که موجودات از این نظر تفاوت دارند.

۲۸۲) ۲ مفاهیمی مثل تلخی، زردی، استواری و مردانگی که دارای درجه‌بندی می‌باشند، جزء مفاهیم مشککانه، اما برخی مفاهیم قابل درجه‌بندی و کم و زیاد نمی‌باشند، مثل انسان و درخت.

برخی مفاهیم مفهومی کنایی دارند، مثل انسان بودن که اگر مفهوم کنایی را در نظر بگیریم، مشککانه، اما انسان به تنهایی متواطی است.

نکته: تقسیم‌بندی به مشکک و متواطی فقط مربوط به مفاهیم کلی است، پس کوه دماوند محسوب نیست.

۲۸۳) ۱ کتاب «المبدأ و المعاد» خلاصه نیمه دوم کتاب الاسفار می‌باشد و شامل مباحث خداشناسی و معادشناسی است.

۲۸۴) ۴ شعر مذکور اشاره به این دارد که آنچه واقعیت خارجی را تشکیل می‌دهد، وجود است، نه ماهیت؛ پس در حکم انکار اصالت ماهیت می‌باشد. بنیادی‌ترین اصل فلسفی ملاصدرا اصالت وجود می‌باشد؛ در واقع این اصل است که بر مباحث دیگری مثل رابطه علت و معلول، واجب و ممکن، مراتب عالم هستی و ... تأثیر می‌گذارد و به آن‌ها رنگ دیگری می‌دهد.

۲۸۵) ۳ کتاب «شیعه» حاصل گفت‌وگوی علامه طباطبایی با دانشجویان اروپایی است.

۲۸۶) ۴ این که ذهن همواره در معرض خطا و لغزش قرار دارد، نیاز مبرم ما را به آموزش منطق افزایش می‌دهد.

۲۸۷) ۳ تعریف به مثال در گزینه (۳) مطرح شده است.

۲۸۸) ۲ این نوع استدلال چون نتیجه یقینی ندارد، نوعی استقرا به حساب می‌آید.

۲۸۹) ۱ هیچ کس جز علی (ع) فاتح خیبر نیست = علی (ع) فاتح خیبر است = شخصیه است چون موضوع جزئی دارد.

۲۹۰) ۳ همان‌طور که مشاهده می‌کنید، در قیاس به کاررفته، هر دو مقدمه ما سالبه است و این در حالی است که شرط اول معتبر بودن قیاس، عدم سالبه بودن هر دو مقدمه و یا به عبارت دیگر حداقل یکی از مقدمات موجبه باشد، است.

۲۹۱) ۱ اگر جسمی آسمانی ستاره باشد، نورانی است. ماه نورانی است.

پس: ماه ستاره است.

هر چند این استدلال، استدلال درستی نیست؛ اما روش رسیدن به نتیجه در آن وضع تالی است.

۲۹۲) ۱ بررسی سایر گزینه‌ها؛

۲) صدق و کذب نتیجه تابعی از صدق و کذب مقدمات نیست.

۳) اعتبار یا عدم اعتبار یک استدلال ربطی به ماده و محتوای آن ندارد.

۴) حکم یک مقدمه از یک استدلال قابل تعمیم به مقدمه دیگر نیست.

۲۹۳) ۱ امروز استدلال تمثیلی را نوعی استدلال استقرایی می‌دانند.

۲۹۴) ۳ استدلال تمثیلی استدلالی ضعیف و نتایج آن احتمالی است.

۲۶۹) ۴ فوکویاما فروپاشی بلوک شرق و شوروی سابق و غلبه نظام لیبرال دموکراسی غرب را پایان مبارزات عقیدتی - سیاسی بشر می‌پندارد.

دنیای غرب، برای رفع نیازهای اقتصادی و سیاسی ناگزیر است با حرکت مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته، مقابله کند و به همین منظور تصویری خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی از طریق سازماندهی و شکل‌دهی جریان‌های تروریستی وهابی ارائه می‌کند.

عامل شناسایی هویت‌ها طی قرن بیستم ← بلوک شرق و بلوک غرب

۲۷۰) ۳ دولت - ملت‌ها، حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای غربی، با اقول قدرت کلیسا پدید آمدند. آن‌ها برخلاف حاکمیت‌های پیشین، هویتی دینی و معنوی برای خود قائل نبودند و صورتی کاملاً سکولار داشتند.

فلسفه و منطق

۲۷۱) ۳ طبیعت مرتبه‌ای از هستی است که رو به مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. علت نام‌گذاری طبیعت بدان جهت است که اجزای این عالم، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند و خود این عالم نیز به عنوان یک کل، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است.

۲۷۲) ۳ بررسی سایر گزینه‌ها؛

۱) شرّ و بدی که مانعی در راه طبیعت است، به طور مطلق و برانگیز نیست، بلکه برای حفظ اعتدال طبیعت لازم است.

۲) با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد.

۴) نظام طبیعت از نظر این‌سینا نظام احسن است، لذا کل نظام طبیعت شرّ نیست.

۲۷۳) ۴ مبدأ کل جهان هستی خود توانگر و بی‌نیاز مطلق است، نه این‌که جهان را بی‌نیاز مطلق خلق کرده باشد. همه چیز نیازمند او هستند.

۲۷۴) ۲ فیلسوف اشرافی می‌کوشد آن‌چه را در مقام بحث و استدلال به دست آورده، با شهود قلبی و تجربه درونی دریابد.

۲۷۵) ۲ اجزای عالم طبیعت هر کدام طبع خاص و ذات خاص خود را دارند، نه این‌که ذات همگی یکسان باشد.

۲۷۶) ۴ تمام متکلمین با فلاسفه مخالف نبودند، هم‌چون متکلمین شیعه. در متن کتاب نیز آمده است که بسیاری از متکلمان، نه همه متکلمان.

۲۷۷) ۲ انتقادات متکلمین در باب فلسفه در ایران تأثیر کم‌تری داشت و فلسفه هم‌چنان زنده ماند. از آغاز حکومت صفویه، نوعی ثبات و پایداری در فلسفه رخ داد و فیلسوفان بزرگی ظهور کردند و فلسفه وارد مرحله جدیدی شد.

۲۷۸) ۴ کتاب نجات مختصرشده کتاب شفاست. هم‌چنین شفا نوعی کتاب علمی - فلسفی می‌باشد.

۲۷۹) ۳ در نظر سهروردی، جویندگان معرفت چهار گروه‌اند و بهترین دسته (حکیم متأله)، دسته‌ای است که در فلسفه برهانی و در عرفان به اوج رسیده باشند.

۲۸۰) ۲ سیر تطور فلسفه اشرافی توسط شیخ اشراق: ۱- با اندیشه‌های ابن‌سینا آشنایی کامل یافت. سپس، ۲- عزم سفر کرد و سفرهای خود را با سلوک معنوی و عرفانی درآمیخت و به مجاهدت با نفس مشغول شد. تا آن‌که ۳- به مقامات عالی عرفان و برترین درجات حکمت نائل شد. در همین دوره، ۴- مهم‌ترین کتاب خود، حکمة‌الاشراق را نوشت و ۵- مکتبی جدید را در فلسفه اسلامی ارائه کرد.

۲۹۵ ۳ سور جزئی = محصوره / موضوع جزئی = شخصیه

۲۹۶ ۲ دل بر کسی میند که دل بسته تو نیست = اگر کسی دل بسته تو نیست به او دل میند = شرطی متصل

۲۹۷ ۱ هر = سور / گردی = موضوع / گردو = محمول / نیست = نسبت

۲۹۸ ۲ نسبت بین نقیض دو کلی متساوی، تساوی است؛ مانند «غیرانسان» و «غیرناطق» که «هر غیرانسانی غیرناطق است» و «هر غیرناطق غیرانسان است».

نسبت بین نقیض دو کلی عام و خاص منوجه، یا عام و خاص منوجه است یا تباین؛ مانند «غیرحیوان» و «غیرسفید» که «بعضی غیرحیوان‌ها غیرسفید هستند» و «بعضی غیرحیوان‌ها غیرسفید نیستند». برخی اوقات نسبت بین دو نقیض تباین است؛ مثل «غیرحیوان» و «انسان» که «هیچ غیرحیوانی انسان نیست» و «هیچ انسانی غیرحیوان نیست».

۲۹۹ ۲ اگر دو معنای یک کلمه را با هم اشتباه بگیریم، باعث مغالطه اشتراک لفظ و اگر دو دلالت یک کلمه را اشتباه بگیریم، باعث مغالطه توسل به معنای ظاهری می‌شود.

۳۰۰ ۱ تعریف خاصه مرکبه همان سلسله اوصاف است که نوعی تعریف تحلیلی است که اگر درست باشد، هم جامع است، هم مانع و هم واضح.

روان‌شناسی

۳۰۱ ۳ مفید دانستن کتاب براساس تعداد صفحات به پردازش ادراکی اشاره دارد ← حوزه شناختی

انتخاب و علاقه به شغل پرستاری مربوط به جنبه اجتماعی هویت است ← حوزه اجتماعی خود را فردی متفکر و دوراندیش دانستن ← حوزه اخلاقی

۳۰۲ ۲ هر سه گزینه (۱)، (۳) و (۴) اشاره به خطای حذف کردن یا فراموشی دارند، یعنی ناتوانی در یادآوری و بازشناسی اطلاعاتی که قبلاً وارد حافظه شده است، ولی گزینه (۲) اشاره به خطای اضافه کردن دارد، یعنی فرد چالهای ایجاد شده را پر می‌کند و رویدادی که اتفاق نیفتاده است را به غلط ادعا می‌کند که آن رویداد اتفاق افتاده است.

۳۰۳ ۳ فرضیه، در صورت تأیید تجربی، به اصل یا قانون تبدیل می‌شود و پاسخی خردمندانه و سنجیده به مسئله علمی است که به صورت خبری بیان می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مسئله (۲) نظریه

(۴) باور غیرعلمی

۳۰۴ ۴ رد درست ← ردیابی نشدن علامت غایب

از دست دادن محرک هدف ← ردیابی نشدن علامت حاضر

۳۰۵ ۱ محصول ناتوانی در تصمیم‌گیری (در این‌جا ناتوانی در تصمیم‌گیری برای انتخاب رشته تحصیلی) تعارض است.

محصول ناتوانی در حل مسئله (در این‌جا شکست در استفاده از روش بارش مغزی که نوعی روش حل مسئله است) ناکامی و فشار روانی است.

۳۰۶ ۲ هر سه گزینه (۱)، (۳) و (۴) به نقش متغیر روان‌شناختی به عنوان عامل ایجاد بیماری اشاره دارند، اما در گزینه (۲) متغیر روان‌شناختی افسردگی، پیامد بیماری جسمانی است.

۳۰۷ ۲ اسنادهای پایدار ← توانایی و استعداد و دشواری تکلیف

اسنادهای بیرونی ← دشواری تکلیف

اسنادهای غیرقابل کنترل ← استعداد و توانایی و دشواری تکلیف نکته: کوشش و برنامه‌ریزی، ناپایدار، درونی و قابل کنترل هستند.

۳۰۸ ۱ تبیین به بیان چرایی (دلایل به وجود آمدن یک پدیده)

می‌پردازد، بنابراین یافتن علل بروز اسکیزوفرنی (نوعی بیماری روانی) اشاره به تبیین دارد که از اهداف علم روان‌شناسی است.

۳۰۹ ۴

شمردن اعداد ← کوتاه‌مدت

تفریح ← بلندمدت

نوشتن خاطرات ← بلندمدت

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بلندمدت - کوتاه‌مدت - بلندمدت

(۲) بلندمدت - بلندمدت - کوتاه‌مدت

(۳) کوتاه‌مدت - کوتاه‌مدت - کوتاه‌مدت

۳۱۰ ۳ مرحله چهارم تصمیم‌گیری ← ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت

مرحله سوم حل مسئله ← ارزیابی راه‌حل

۳۱۱ ۱ مهم‌ترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت، محو

شدن مواد اطلاعاتی حافظه به دلیل گذشت زمان یا جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید است.

ردهای حسی ذخیره شده در حافظه حسی، در صورت توجه به اطلاعات تبدیل می‌شوند و به حافظه کوتاه‌مدت انتقال می‌یابند، بنابراین عدم توجه مانع این انتقال می‌شود.

۳۱۲ ۳ اگر حواس مختلف، درگیر انجام دادن یک تکلیف باشد، توجه

متمرکز ایجاد می‌شود و کارایی خوبی دارد. مثل نقاشی کشیدن همراه با نگاه کردن به الگوی ترسیم‌شده آن. در سایر گزینه‌ها دو تکلیف مختلف به صورت همزمان انجام شده که مانع ایجاد توجه متمرکز می‌شود.

۳۱۳ ۲ دوقلوهای ناهمسان می‌توانند هم‌جنس یا غیرهم‌جنس

باشند، پس الزاماً هم‌جنس نیستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بیت مذکور اشاره به عوامل وراثتی مؤثر بر رشد دارد.

(۳) رشد یا پختگی دارای برنامه رشد طبیعی و منظمی است که می‌تواند تحت تأثیر عوامل محیطی قرار گیرد.

(۴) کودکان معمولاً در سن یکسانی شروع به صحبت می‌کنند، اما عوامل محیطی باعث می‌شود که در خانواده پرجمعیت به دلیل تعداد فرزندان، کودکان لغات بیشتری بیاموزند که تأثیر محیط را بر رشد نشان می‌دهد.

۳۱۴ ۲ گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) اشاره به روش‌های تحت کنترل

دارند، اما در گزینه (۲) به موانع بیرونی رشد و پیشرفت یک کشور اشاره شده است که قابل کنترل نیست.

۳۱۵ ۳ بسیاری از دانشمندان علوم تجربی که از روش‌های علمی

استفاده می‌کنند، بیش از حد به یافته‌های خود اعتماد کرده و منابع دیگر کسب شناخت را نامعتبر می‌دانند. در واقع موضع آن‌ها «نیست» است، اما باید «نمی‌دانم» باشد.